

május 18.

sz. Fermben.

— 58
 — 78
 ének) 126
 (rettel) 102

— 190
 — 150
 — 48
 — 58
 — 102
 — 115
 — 100
 — 36

— 102
 — 63
 — 63
 — 63
 — 126
 — 115
 — 180
 — 58
 — 63
 — 115
 — 115
 — 48

nyában,
 etes bekül-

mann
 telefon 10-74.
 tányvét mel-
 ék kívánatra

Szerkesztőség kiadó-
 hivatal és nyomda
 Kolozsvár, St. Baron
 utca (Brassai-utca) 10
 Telefon:
 Szerk. és kiadóhivatal
 277, 228 és 1047
 N. Sz. — — — — 228
 Egy szám ára pályaudva-
 ról és vidéken is lej 5
 Budapestben — — — 5

UTKELET

I. Diszkrét 2. I. n. SIDO POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK
 Romániában
 Egész évre — — 1050
 Félévre — — — 550
 Negyedévre — — 290
 Egy hónapra — — 100
 Az előfizetési ára „Föld”
 című folyóirattal együtt
 hav-ként 10 lejjel drágább
 Csehszlovákiában
 Egy hónapra — ck 40—
 Egy szám ára — ck 2—

1926 május 19 Szerda | Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 106 szám | 5686. Szívan 6

Sövuot ünnepére

Irta Szabó Imre

Kilencszáz év előtt Worms városában rabbi Méir bar Jichok volt a zsidó község kántora. Méir széjjelszóródottsága minden gyülekezetében ismert volt a neve, mert szépséges hangját a zsidó vágyódások tüzei hevitették, mert az emberek egymást követő szavaiba lelket lehelt, mert az énekes maga költő is volt, bus, gonddal egymáshoz illesztett rigmusok szerzője, a templomi püjtök alkotója.

Rabbi Méir bar Jichok bar Semuel pedig akit dícsérő jelzőkkel illet fiatalabb kortára, aki is a Bibliához írott örökbecsű kommentár (Tan) a középkornak ez a kiválasztott énekeses ünnepét éjszakáján a jámborok gyülekezetében megolvasta a Tórát és a Szentírás többi könyveinek kivonatát. Olvasata és közben költői lelke a hitásra inspirálódott. Szent visszaemlékezések voltak föl szentességekben tisztult fantáziáján, „ה'~

és minden munkákban a befejezettség bilyegét követeli tőlünk. Ennek a sövuoti ünnepnek legnagyobb eredménye pedig, hogy a teljesség biztos ígérete a paraszti és sövuoti hetekben, a szófira idejében lett nyilvánvalóvá, Chaim Weizmann, a körültekintő, a fegyelmezett szavu státusférfit, aki a felelőség nehezségeivel mérte le minden kijelentését, egy párisi gyűlésen Palesztina kincstári földéhez való követelésükről tartózkodás nélkül jelentette ki, hogy nekünk ahhoz teljes jogunk van és hangsúlyozottan követelhetjük bevándorlónk rendelkezésére a megművelésre váró állami földeket. Mienk a föld. Éterőt ebből szivta régmúlt időkben a zsidó nép és hivatással tudott a földből égnei szökkeni természet dolgoni, ellenséggel harchozállani, vereztegni érette, hogy néhány órára pihenőt adjon az olafa árnyéka és derüs kedvet a szőlő lugasa. Hogy békében nevelhessen új embersarját, a természethez hasonló szepet és erőktől duszadót. Másként a népek szövetségse sem gondolhatta. Idővel önmagát kormányzó népözösség olyan országban, ahol az élet a föld hozadékára épül, csak mezőgazdasági termőerőkkel tud boldogulni.

Az eddigi munka is mutatta, hogy otthonában a zsidó népet mindenekelőtt a föld tudja magához kapcsolni. Kényszer és idők borus

viharzása, vagy kedvező koráramlatok a zsidó népet visszaszoríthatták különböző foglalkozásokra, velejében a zsidó mégis a produktivitást, a gondokkal és szabadsággal összenőtt kenyérkeresetet kívánja. A természet áhitatát, népies sajátosságait, ősi törvényeit magával vitte az elüzöttségbe és hitében és hagyományában, tudatalati lelki rejtekeiben megtartotta a földmives záporért esdő áhitatát, a jégveres fájdelmát, érzi a bimbózás örömét, a lombosodás és érés malasztos gyönyöreit. A róge és termőfája mellől elüzött parasziban halk, fájó emlékek rezegnek és így lett a zsidó paraszt népből lírai nép, a Juda Halévy, a Heine, a Kiss József népe.

És a paraszt szive dallal, elméje kutató tudósok elméleteivel, jelleme törvénytisztelettel ivódott át. Így kerül vissza a galutból, amelynek viharai meggörnyesztették, de megtörni nem tudták. Vissza a földhöz, amely nem sokáig maradhat már ugaron. A vezér mondja: Palesztina kincstári földjeihez nekünk jogunk van és hangsúlyozottan követelhetjük azokat.

A föld ünnepe napján kiáltjuk: nem karddal és puskaagglyal, nem kiontott embervér parájában hódítunk, hanem a dolgos kezünkkel. Szálljon emlékezetünk e napon Méir bar Jichok, az Akadomisz himnuszának mártír alakja felé, akinek szívébe tört mártort a vér-biborba hanyatló kor egy megrészegültje.

És akinek honvágyó, sövuoti ígéje ime a mai sövuoti napokban valóra ígérkezik.

Goldis teljes autonómiát ígér a kisebbségeknek

A parasztpárti lista elnöke. Döntött a zsidó választási blokk

(Bukarest, május 18. Az Új Kelet tudósítójától.) A kisebbségi és a cetatea-albai parasztpárti képviselői jelölésüket az ottani törvényszéki elnökök tudvalevőleg visszautasították. Felebbezés folytán tegnap a központi választóbizottság elé került a kérdés, amely helyt adva a felebbezéseknek, a két listát elfogadottnak, illetve legálissnak nyilvánította. A kisebbségi lista élén dr. Lupu, a cetatea-albai lista élén pedig Stare Constantin áll.

Felebbesztést adott be az orheii parasztpárti tagozat is. Listáját ugyanis ez a tagozat nem tudta benyújtani a hatóság huzavonaja miatt. A felebbesztést visszautasította a központi bizottság. Az orheii lista élén Paz Halipa, a bezarabiai első nemzetgyűlés elnöke szerepelt volna, aki így nem lesz tagja a kamarának. E helyett a szenatusi listán jelölteti magát.

Goldis László lugosi beszéde

Lugoson a nemzeti párt Goldis-frakciója tegnap rendkívüli nagyszabású népgyűlést tartott. A különféle testületek küldöttségei között az egyházak delegátusai is üdvözölték a kultuszminisztert, aki a következő nyilatkozású kijelentésében válaszolt az egyházak kiküldöttségeinek:

— Rendkívüli módon örvendek, hogy üdvözlésemen együtt látom az összes felekezetek képviselőit. Biztosíthatom Önöket, hogy miniszterem alatt az összes felekezetek, a teljes szabadság és autonómiájuk teljes sértetlensége mellett szabadon és zavartalanul fejthetik ki tervekénységüket. Erre irányul az én munkásságom, ez az én célkitűzésem, amit keresztül kívánok vinni.

Ezután a tanítók és tanárok küldöttsége üdvözölte Goldis a következőket választotta:

— Az Önök munkáját, mint volt pedagógus, mindig a legnagyobb megértéssel és szeretettel fogom támogatni, akármelyik felekezeti iskoláról is legyen szó. Az oktatás a felekezetek legszentebb joga. Az egyház iskola nélkül, az iskola egyház nélkül nem teljes. A

kettőt egymástól szétválasztani, vagy széjjeltépni súlyos következmények nélkül nem lehet. Az egyház és iskola elválaszthatatlan összetartozása az én legmélyebb meggyőződésemmé közé tartozik.

A gyűlés után bankett volt, amelyen Jakabffy Elemér is pohárköszöntőt mondott.

A hunyadmegyei választási kampány

Hat lista fog versengeni Hunyadmegyében, ahol rendkívül izgalmas választási harcokra van kilátás. A listák a beérkezés sorrendjében a következők:

Kormánypárt. Listavezető dr. Goga Péter közmunkaügyi miniszter. A listán szereplők közül kiemeljük: dr. Silviu Popovic kolozsvári egyetemi tanárt és dr. Bornemisa Sebestyén kolozsvári nyomdatulajdonost.

A Cuzisták. Listavezetője Ivan Motza szászvárosi újságíró. Kivüle szerepelnek még többek között Emil D. B. Vasiliu bukaresti ügyvéd és Sebestia Brandus kolozsvári alezredes.

A nemzeti-parasztpárti lista vezetője dr. Aurel Viad volt miniszter.

A liberálisok. Listavezetője Alexandru C. Constantinescu volt miniszter. Érdekes tagjai a listának: Pomp. Piso volt képviselőházi alelnök, D. M. Constantinescu volt államtitkár, Conat Barsan, Const. Moldovan, Ion Florian. Valamennyien régi képviselők.

A szociáldemokrata párt listavezetője Jon Fluera volt miniszter. A lista szereplői nagyrészt zsilvölgyi bányamunkások.

A dolgozók pártjának listavezetője Sáró Vaslie gazdálkodó. Megemlítették dr. Almasan Augustin dévai ügyvéd és Vostinar Gheorge aradi nyomdász.

A zsidóság választási magatartása

A zsidó választási blokk vezetésétől nyert értesülésünk szerint a blokk már meghozta határozatát választási magatartására vonatkozólag és erről értesítette vidéki tagozatait is. A blokk vezetősége határozatáról egy-két napon belül hivatalos kommunikét fog kiadni.

Nagy pünkösdi
harisnyavásár
SIPOS-nál, Cluj,
Calea Regele Ferdinand No 8.

Hozzászólás egy orvosi vitához

Az „Ezra“ legutóbbi orvosgyűléséről mai számunkban közzétett beszámolóinkra dr. Goldberger Ede, kolozsvári bogyógyásztól kapjuk az alábbi sorokat. Noha ez a hozzászólás szigorúan tudományos keretek között mozog, mégis helyet adunk neki, mert nagy számú orvosolvastársunkat valószínűleg érdekelni fogja a probléma.

Az Uj Kelet 105 ik számában az Ezra orvosi gyűléséről kiadott tudósítás a dr. Stern rendkívül érdekes előadása kapcsán felmerült vita során felszólalásomat úgy értelmezi, hogy a kolloidreakciók matematikai pontosságát kétségbevettem. Ez távol állt tőlem. Az orvos feladata, hogy a rendelkezésre álló vizsgálati módszerek közül mindazokat felhasználja, amelyek a beteg állapotának a megítélése szempontjából alkalmasak. Ebből a szempontból a kolloidreakciók a többi vizsgálati módszerek adatainak kiegészítésére nagyon értékesek. E tekintetben nézeteltérés nem létezik.

A vita tárgyát dr. Sternnek az az állítása képezte, hogy a kolloid-kémia a serológiai kémiával szemben, amelyet „vénaanyag tudományának“ minősít, szilárd matematikai, tehát csálhatatlan alapon nyugvó tudomány, amelynek biológiai perspektívái előre meghatározható és matematikailag kifejezhető lehetőségek szabják meg. Ezzel szemben az én álláspontom az volt, hogy a laboratóriumi kolloid-kémiában elismerem a matematikai gondolkodás érvényesülésének lehetőségét, a demonstrált biológiai kolloid reakciókat azonban matematikailag előre nem látott, véletlen empirikus, de értékes felfedezéseknek tartom, amelyek azonban nem alkalmasak arra, hogy a biológiai jól meg-alapozott, óriási elméleti és gyakorlati sikerekre visszatekintő serológiai kémia értékét elhomályosítsák.

A serológiai kémia kvalitatív és kvantitatív élesen definiált fogalmakkal dolgozik, pon-

tosan, előre megszabható és kontrollálható feltételek mellett specifikus biológiai és diagnosztikai adatokat szolgáltat, fertőző betegségek leküzdésére hatásos fegyvereket ad kezünkbe, emellett jól kiépített utakkal rendelkezik, amelyek tovább haladva, eddigi óriási sikereit még beláthatatlan lehetőségek kiaknázásával öregbítheti.

A kolloid-kémia biológiai fogalmai még nagyon homályosak, de azért mégis bár csak szórványos és tudományosan kellőképpen nem indokolható, kétségtelen eredményeket tud felmutatni. Ezek közül azokat, amelyeket a tapasztalat megerősített, értékeljük és alkalmazzuk. Fajlódási kísérleteit nagy érdeklődéssel tekintjük, anélkül azonban, hogy a serológiai kémia szilárd épületét lerombolnánk. Ezt jókarban kell tartani, megerősíteni, kibővíteni. Természetes,

Megjelent a pénzügyminisztérium rendelete az italmérési engedélyekről

Kisebbségi szigorításokkal érvényben marad az 1899. évi magyar törvény

(Bucuresti-Bukarest, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A pénzügyminisztérium rendeletet küldött szét az erdélyi pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben az italmérési engedélyek kiadására és azok elbírálására új rendszert állapít meg. A rendelet, melynek szószarintí szövegét alább közöljük, a már eddig az Uj Kelet által is ismertetett intézkedéseken kívül több fontos rendelkezést tartalmaz. A rendelet, amely a kolozsvári pénzügyi adminisztrációhoz még a mai napig nem érkezett meg, de a minisztérium már a napokban szétküldte, így szól: Miután az új szesz törvényjavaslatot még nem lehetett törvényerőre emelni, közöljük azokat az intézkedéseket, amelyeket a pénzügyminisztérium az új italmérési rezsimmel kapcsolatosan eddig foganatosított.

Korcsmaengedélyek kiadása

Ami a korcsmaengedélyek kiadását és azok működésének ellenőrzését illeti, az 1899 ben életbeléptetett magyar törvény rendelkezései az irányadók egész Erdély területére. Az italmérési engedélyek száma meg van határozva oly módon, hogy minden ötszáz lakosra egy italmérési engedély jusson. Ez a meghatározott szám azonban csak a korlátlan italmérési engedélyekre vonatkozik.

Azokban a helységekből, ahol a lakosok

száma meghaladja az ötezeret, korlátolt italmérési engedélyek is kiadhatók. Ezt az intézkedést eddig a legtöbb helyen nem veték figyelembe és az ötezer lakosnál kisebb helységekre részére is adtak ki korlátolt italmérési engedélyeket. Ez az eljárás a jövőben kihágásnak fog minősítettetni.

Dr. Goldberger Ede

Respektálják a szerzett jogokat. Éppen ezért ezekben a helységekből új korlátlan italmérési engedélyek nem adhatók ki, még abban az esetben sem, hogy ha az engedélyek száma kevesebb volna, mint minden ötszáz lakosra egy, mindaddig, míg a kiadott korlátolt kimérési engedélyek meg nem szűnnek. Például ha egy község, melynek ezerötven lakosa van és így három korlátlan italmérési engedélyre jogosult, csak két korlátlan, de egy vagy több korlátolt kimérési engedéllyel rendelkezik, mindaddig nem adható ki új engedély, amíg a korlátolt engedélyek érvényben nem szűnnek.

S ott, ahol a megengedettnél, illetőleg a lakosság arányszámánál több engedélyt adtak ki, a kiadott engedélyeket ezen a címen nem lehet bevonní és a szerzett jogokat tiszteltetni kell tartani. Az ötezer lakosnál nagyobb helységekre részére azonkívül, hogy minden ötszáz lakos

egy korlátlan italmérési engedélyt kiadhatók korlátolt engedélyt is adhatunk, amennyiben a korlátolt engedélyt kiadó helységek száma annyi engedélyt tartalmaz, amennyit a korlátlan engedélyt kiadó helységek száma. Az engedélyt kiadó helységek száma, ahol a korlátlan engedélyt kiadó helységek száma annyi engedélyt tartalmaz, amennyit a korlátlan engedélyt kiadó helységek száma.

1926. május 19. engedély

A községek tulajdonosai, amelyek italmérési engedélyt kiadhatók, a községek tulajdonosai, amelyek italmérési engedélyt kiadhatók, a községek tulajdonosai, amelyek italmérési engedélyt kiadhatók.

A törvény nem tartalmazza, azonban éppen ezért a társaságok csak indokolt esetekben tehetnek arról, hogy az italmérési engedélyt kiadó helységek száma se

Ami a városokra vonatkozóan, az az elv irányadó, engedélyek száma se

Bármilyen törvényes módokon, amelyek többé nem érvényesülhetnek, az italmérési engedélyt kiadó helységek száma se

Kivételként azonban, amelyek többé nem érvényesülhetnek, az italmérési engedélyt kiadó helységek száma se

Akiba

Irtá Giszkalay János

Az ország pusztulása után azonban a „törvénytelen“ javnéi Szanhedrin irányító tekintélyét és törvényhozói hivatottságát az egész ismert világon szétszórt zsidóság, a babilóniaiak csak úgy, mint a szigetek lakói, az egyiptomiak csak úgy, mint a Hispánia partjain élők, páratlan egyöntetiséggel ösmerték el. Mert a katasztrófa után minden zsidó érezte, hogy most bármiféle különvélemény a leggonoszabb árusítás volna és csak a teljes és föltétlen egység, az erők szent egybefogásával lehet a zsidó nemzetet a végső, tökéletes elpusztulástól megmenteni.

A rómaiak hosszú ideig észre se vették ezt a nyílt és mégis titkos nemzeti ellenállást. Legalább is Jochanan ben Zakkai életében nem. Tíz esztendeig működött Javnében és a hiteles történelmi följegyzések szerint százhusz éves korában halt meg. Halálát tanítványai vették körül és utolsó órájában mintha revíziót tartott volna egész életműve fölött: bucsuzó szavaiból a lelkiismeret győtrő viaskodása csengett ki. A százhuszesztendő Jochanan ben Zakkait verejtékes félelem verte ki a halálós ágyon. És amikor tanítványai megdöbbenő csudálkozással nézték lelki vergődését, a haldokló önként felelt az el nem hangzott kérdésre: nem a haláltól félek én, hanem attól, hogy nemsokára megjelenek az előtt, aki számon kéri minden tetteimet. És hogy mi volt az, aminek számunkérésétől annyira félt, arra a haldokló utolsó szavai vetnek némi világosságot. Jochanan ben Zakkai utolsó szavai ezek voltak: „Takarítsátok ki az edényeket a Hajlékból és készítsétek a trónust Chizkijának, Judea királyának, aki eljövendő.“

Nincs kétség abban, hogy a haldokló patriarka utolsó gondolata a nemzeti felszabadulás művén csüggött és halkán, nagyon halkán valami megrendítő önvád is cseng ki belőle, hogy hosszú életében talán nem volt teljesen tökéletes, gáncstalan megtestesítője ennek a gondolatnak.

De bármennyire is megbánás gyötörhette Jochanan ben Zakkait halálós ágyán, — az életműve tökéletesen igazolta őt és expialta életének azt a szépségfoltját is, hogy a zsidó szabadságharc hiába várt az ő segítségére és hogy megszökött az ostromolt Jeruzsálem falai közül. A tanítványai teljessé tették azt, amit ő megkezdett. Csudálatos jelenség volt az. A javnéi Szanhedrin mellett és hatása alatt, különböző helyeken, más-más iskolafők vezetése alatt tudományos akadémiák alakultak, hallatlan erővel lendült neki a zsidó tudományok és különösen a zsidó jog fejlesztése — és a zsidó Corpus juris, a Misna első gyűjteménye (Edujót) éppen akkor kezdett kialakulni, amikor az állami élet már megszűnt és ennek következtében a zsidó jog és törvény is tulajdonképpen már hatályát veszítette. De a javnéi Szanhedrin és a különböző főiskolák legnagyobb sulyu hatása éppen abban rejlett, hogy az állami kereteitől megfosztott zsidó népbe belésozotta a széttéphetetlen egység tudatát és a zsidó nép ennek az egységnek tudatában önként vállalta a zsidó törvények hatályát. Megállapítható, hogy a zsidó jog tökéletes és fentartás nélküli uralma a zsidó népen, éppen akkor kezdődik, amikor az állami élet külső keretei már megszűntek és így semmiféle hatalmi szankciók nem állottak a törvény rendelkezésére. Páratlanul álló jelenség ez is a kultur népek történetében. Az egység akarása és az önként, minden kényszerítő körülmények nélkül vállalt nemzeti elkötelezettség ereje és tudata olyan nagy volt, hogy még azok az ellentétek is eltűntek, amelyek az állam pusztulása előtt éppen a jogi élet terén két ellenséges táborra osztották a zsidó népet. Jeruzsálem pusztulása után a szadduceusok pártja teljesen eltűnt a zsidó történelem színpadáról.

Tudjuk, hogy kik voltak a szadduceusok (Cödukim.) Politikailag arisztokrata-párti párt, ellentétben a farizeusok (pörusim) néppártjával. A két párt közötti politikai küzdelem azonban a jogi életre is áttérőldött. A szadduceusok zártan a Bibliát, vagyis Mózes Ötkönyvét és pedig annak betű szerint való értelmezését ösmerték el zsidó jognak, viszont a farizeusok mint igazi néppárt, az összes érvényben levő jogszabályokat, jogszokásokat ősi tradíciókat, továbbá a Mózes törvényeinek egybevételéből levonható újabb és a praktikus élethez módosított szabályokat is — egyszóval a Haláchót, — kötelező erejűnek ösmerték el. Az állam pusztulása után a szadduceus törvényfelfogás utolsó csirája is eltűnt a zsidó közéletből és a farizeus, vagy későbbi névvel: Talmudi joggyakorlat megkezdette, most már senkitől se vitatott egységes és egységessítő uralmát.

Igaz ugyan, hogy ennek az egységes törvényfelfogásnak, az első időben éppen önmagában támadt a legveszedelmesebb ellenfele. A Halácha kötelező erejének alapelve el volt ösmerve. De a Halácha olyan jogszokásokat foglalt magában, amelyek sokszor még csak vonatkozásban sincsenek az írott Tannal, — amint azt az előző fejezetekben bőven kifejtettük — és úgy a veszedélem fenyegetett, hogy a jogi egység helyébe jogi dualizmus fog lépni: A Mózesi törvények egyrésztől és a Halácha másrésztől. Ezt a fenyegető dualizmust mindenáron ki kellett küszöbölni, meg kellett szüntetni, Tóranak és Haláchának szerves eggyé kellett válnia, ha a zsidó törvény egységét meg akarták óvni.

(Folytatása következik.)

Kávéházal

Kivételként azonban, amelyek többé nem érvényesülhetnek, az italmérési engedélyt kiadó helységek száma se

Azoknak a forrásokról, amelyek többé nem érvényesülhetnek, az italmérési engedélyt kiadó helységek száma se

Megszüntetni, amelyek többé nem érvényesülhetnek, az italmérési engedélyt kiadó helységek száma se

Italmérési engedélyt kiadó helységek száma se

Kereskedő
Butorszövetek,
rák, hencserta,
Back Bern
Pata Regina Mar
Tel

egy korlátlan italmérési engedély adható ki, kiadhatók korlátolt engedélyek is, még pedig fele számban annyi, mint ahány korlátlan engedély illeti meg az illető községet. Megjegyzendő azonban, hogy azokban a helységekből, ahol a korlátolt engedélyek száma kevesebb, mint fele a korlátlan engedélyek számának, csak azon esetben adhatók ki új engedélyek, ha azt a helyi viszonyok feltétlenül megkövetelik. Ott, ahol az engedélyek száma nem haladja meg a törvényesen megengedett határt és időközben valamelyikük megszűnik, helyébe új engedély adható ki.

1928 január 1-ig érvényesek az új engedélyek

A községek tulajdonát képező helyiségekre nézve, amelyek italmérések céljára épültek vagy bérlettek, a miniszterium elrendeli, hogy engedélyeket csak a község lakosságának arányában kiadhatók, vagy kiadott italmérési engedélyek számának figyelembevételével adhatók ki. A községek birtokait képező italmérések, amelyek jelenleg is működnek a község által bérlet helyiségekben, továbbra is érvényben maradnak. A fenti esetekben egyébként figyelemmel kell lenni arra, hogy *ujjonnan kiadott engedélyek működési tartama csak 1928 január elsejéig tart.* Ugyanaddig az időpontig működhetnek a községek által bérlet helyiségekben elhelyezett korszmák.

A törvény nem tiltja meg a másokkal való társulást, azonban azt kivételnek tekintik s éppen ezért a társulásokhoz érvényes engedélyt csak indokolt esetekben adják ki, s azal feltétellel, hogy az italok eladása valóban az összes társak által történjen. A társasviszony megszűnésével az engedély is megszűnik.

Városokban nem szaporíthatók az engedélyek számát

Ami a városokra szóló engedélyek számát illeti, a városi italmérési engedélyek kiadásánál az az elv irányadó, hogy a jelenleg működő engedélyek száma semmilyen módon nem szaporítható.

Bármilyen törvényes indokkal bevont engedélyek többé nem érvényesíthetők és nem irathatók át más személyekre sem. Meg van engedve azonban az italméréseknek egyik helységről a másikba való áthelyezése, természetesen a törvényes feltételek figyelembevételével, különösen ami a kulturális intézményektől és templomoktól való távolságot illeti.

Kávéházak és cukrászdák engedélye

Kivételes módon engedélyezhetők új éttermek, cukrászdák és kávéházak létesítése, amelyekben szeszitalokat csak mellékesen fogyasztanak. Ezek számára az esetek szerint korlátolt, vagy korlátlan engedélyeket állítanak ki. Kiállításuk azonban csak abban az esetben történik meg, amennyiben bebizonyosul, hogy az közérdeket elégíti ki és a helységek érdekeire megfelnak. Szeszitaloknak korlátolt kiadására szóló új engedélyeket bodegák számára semmisetre sem szabad kiállítani.

Azoknak a fontos helyiségeknek kiadott engedélyek, amelyeknél az engedély a házhoz van kötve, abban az esetben is érvényben maradnak, ha a helyiség más személy tulajdonába megy, sőt akkor is, ha a jogot a bérlo gyakorolja és a bérlo személye megváltozik.

Megszűnnek a megyei bizottságok

Italmérési engedély csak az engedélyes fiára, vagy feleségére irható át, más esetekben tilos. Azokat a megyei bizottságokat, amelyek annak idején azért létesültek, hogy új engedélyek kiállítását felülbírálják, megszüntetik. Ezeket a rendelkezéseket a falvak számára a pénzügyi adminisztrátorok hajtják végre, a közigazgatási és közegészségügyi hatóságok előzetes hozzájárulásával és a miniszterium ellenőrzése mellett. A fenti hatóságok hozzájárulása minden egyes esetben szükséges.

Kereskedők figyelmébe

Utorszövegek, szönyegek, ágygarnitúrák, hencsertakarók, gyári árban
Back Bernátnál, Oradea-Mare
Pata Regina Maria 1. sz. szereznek be.
Telefon 9-55

Milliók vagyonok pusztultak el a bacau nagy tűzvész következtében

A kárvallott vállalatok alig voltak biztosítva. A minisztertanács segélyakolót indított a kenyér nélkül maradt munkások elhelyezésére

(Bucuresti—Bukarest, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A vasárnapi nagy tűz következtében 400 ház égett le Bacauban. Ezzel 275 háztulajdonos minden vagyona pusztult el. Több, mint 20000 ember maradt az utcán. A kárt még nem lehet megállapítani, de több, mint egymillióra becsülik. Bacauban, ennek a nagy ipari centrumnak gazdasági élete teljesen megbénult. Ezer munkás van munka nélkül.

A tűzvész által okozott kár méreteire jellemzők a következő adatok: A Calmanovici-féle malomban 70 vagon gabona égett oda. A malom kára meghaladja a 70 milliót, ezzel szemben alig 2 millióra volt biztosítva. A Singer-cég kára mintegy 200 millió, biztosítva csak 55 millióra volt. A többi ipartelepek kára több száz millió lei, amelyből alig valami térül meg biztosítás révén.

Trancu Jasi munkaügyi miniszter ma Bacuba utazik, hogy a helyszínen tegye meg a szükséges intézkedéseket. A munkanélkülivé lett munkásokat az ország különböző vidékein fogják elhelyezni.

A tegnapi minisztertanácsban a kormány tagjai foglalkoztak a bacau tűzvészrel és segélyakció bevezetését határozták el.

Elhatározta a minisztertanács, hogy a hadi-özegek, hadiárva és hadirokkantak intézetének (IOV) a legszélesebbkörű támogatást fogja nyújtani a vonatkozó törvény megfelelő alkalmazásával.

A genfi nemzetközi munkaügyi konferencián Romániát Petrescu Comnen berni követ fogja képviselni. A minisztertanács kimondta, hogy más megbízottakat nem küld a konferenciára takarékoskodás céljából.

A lengyel ellenforradalmárok hét ezredet indítottak Varsó ellen

Haller tábornok Posenben proklamálta az ellenkormányt. Felborulással fenyeget a lengyel helyzetet

(Berlin, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A hivatalos jelentésekkel ellentétben, Lengyelországban, ugylátszik, a régi rezsim nem nyugszik bele egykönnyen a Pilsudszky éra felülkerelkedésébe. Posenben Pilsudszky legnagyobb ellensége, Haller tábornok már napok óta szervezkedik a forradalom letörésére. A katonai szervezkedés mellett Haller tábornok és a Vitos kormány odamenekült hívei formálisan parlamentet alakítottak.

A poseni sajtó hevesen támadja Pilsudszkyt. Hir szerint 1400 főnyi katonai szervezet alakult főiskolai hallgatókból. Vitos volt miniszterelnök párjának 37 képviselő tagja táviratot intézett Posenből az ideiglenes elnökké kinevezett Rataj tábornagnak, amelyben tiltakoznak a nemzetgyűlés egybehívása ellen, mert szerintük ezidőszereint a vélemény szabadság el van nyomva.

Május 27-re tüzték ki az elnökválasztást

Az elnökválasztás kilenc nap múlva, május 27-én fog megtörténni. A jelöltek: Pilsudszky és Rataj.

A szociáldemokraták a következő kívánságokat állították fel a kormányba való belépésük feltételül:

1. Pilsudszky elnökké választása.
 2. A parlament azonnali feloszlata.
 3. A kisebbségek egyenlőjogi állampolgárként való kezelése, a kisebbségi törvény módosításával.
3. Vitos és Korfany bíróság elé állítása korrupció miatt.
Általában az összes baloldali pártok követelik a parlament feloszlataát és új választások megtartataát hivatalnok kormány vezetaésével.

A zavaros helyzet miatt Berlin és Varsó között a közvetlen táviró- és telefonösszeköttetést ismét elzárták. Közvetett úton érkezett hírek szerint Haller tábornok már proklamálta az ellenkormányt, amelynek tagjai rajta kívül Pruscinszki és Spanszkovszki tábornokok. Ez a triumvirátus Dombor és Masneki tábornokok vezetaésével hét ezredet küldött Varsó ellen. Az ellenforradalmi sereg Lodz körül már harcra is keveredett Pilsudszky csapataival. Haller tábornok az ország többi részéből csatlakozásra jelentkező helyőrségeket Posenbe rendelte, amelyet a hadműveletek központjának szemelt ki. Sosnovski tábornok, poseni parancsnok, aki a forradalom kitérőre öngyilkosságot követett el, nem halt meg, jobban van és remélik, hogy megmentik az életét.

Mlodzianovski belügyminiszter kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy a Vitos-kormány tagjai

szabadlábban vannak, mert nem mutatkozott szükség internálásukra. A kormány nem gondol az ostrom-állapot bevezetésére sem, mert a törvényesség respektálásának híve és ma meg is szünteti az előzetes cenzurát.

A kárházban lévő sebesültek közül igen sokan meghaltak s így a forradalomban elesettek száma 310-re emelkedett. Ezt a hivatalos adatot sokan telenyhének tartják, mert megbízható hírek szerint az eddigi harcokban hatszáz ember esett el és mintegy kétezren megsebesültek. Az áldozatokat tegnap temették el nagy ünnepek között állami költségen.

A jelentések szerint Varsóban a rendőrség a fascista szervezetek tagjai közül több vezetőembert letartóztatott. A letartóztatottak száma eddig 132. Kovelben két ukrán képviselőt tartóztatnak le, mert állítólag kommunista puccsot szerveztek.

Angliában a lengyel-német kiegyezést várják

A „Vossische Zeitung“ londoni tudósítójának következő táviratát közli: A politikai érdeklődés középpontjában a lengyel helyzet áll. Angol politikai körökben józannel nézik a rezsimváltozást Lengyelországban, mert Pilsudszki többször hangoztatta, hogy nagy sulyt helyez az angol lengyel viszony további megjavítására és ismételtén kijelentette, hogy első feladatának tekinti a német-lengyel határkérdés szabályozataát és a háár kijelölését. Pilsudszky abból sem csinál titkot, hogy a -danzigi kérdés jelenlegi állapotát a legnagyobb hibának tartja. Már a párisi tárgyalások alkalmával Pilsudszky olyan megoldást ajánlott, hogy Lengyelország érje be a Visztulán kapott szabadhajózási joggal, úgy, mint Cs-hországnak az Elba folyón. A lengyel delegáció azonban Pilsudszkyt leszavazta. Ilyen körülmények között Pilsudszky

uralomrajuát Angliában a német lengyel probléma küszöbön álló megoldásának tekintik és ezt annál fontosabbnak tartják, mert a régi rezsim alatt nem tartották valószínűnek, hogy ez a kérdés békés úton megoldható legyen. Az új lengyel diktátor barátai emlékeztetnek Pilsudszkynek egy régebbi kijelentésére, hogy a lengyel ellenszenvet az oroszok ellen kell koncentrálni és a német politikusok elfogadható kivánságaival szemben előékenységet kell tenusítani. Az angolok biznak abban, hogy Pilsudszky most meg fogja valósítani a múltban hangoztatott elveit és így a lengyel német kérdés békés megoldáshoz jut.

Podol lábapoló legjobb

A szervezetlen nép

Tudósok és sarlatánok, szociológusok és demagógok keresték és kutatták az okait annak, miként maradt fenn egy nép kétezer esztendő szenvedéseinek pergőtüzében, amely elvesztette nyelvét és földjét, a népi kollektivitásnak ezt a két legfontosabb élő alkotórészét. A legkülönbözőbb szellemi tényezőkkel próbáltak feleletet adni erre a rejtélyre, holott végeredményében egyáltalában nem transzcendentális okok, hanem történelmi szükségszerűségek voltak azok, amelyek a zsidó népet konzerválták.

Egészen a legújabb kor küszöbéig, az emancipáció hajnalhasadtáig a zsidóság annak ellenére, hogy nem élt közös határokon belül, példásan szervezett nép volt. Ennek a nagyszerű szervezetségnek talán nem is ők, hanem a környezetük volt a megteremtője, amely a szó szoros értelmében rákényszerítette a zsidóságot népi együttélésre, amikor a getto dohos falai közé zárta. De még a getto megszületése előtt is eleven valóság volt ez a népi szervezetség, amit a zsidó történelem kutatói nagyon jól tudnak. A tudós Venetianer Lajos írja egyik történelmi munkájában, hogy Palesztina valósággal tovább élt a diasporabeli zsidó közösségekben, kehillákban, amelyek nemcsak vallási keretei voltak a zsidóságnak, hanem az élet minden vonatkozására kiterjedő népi szervezetei is és igen gyakran teljes politikai, közigazgatási, igazságszolgáltatási és kulturális autonómiáját gyakorolták a zsidó lakosságának.

Ez volt a titka és legdöntőbb tényezője a hozatali nép kétezeresztendő fenmaradásának. A zsidó nép meg volt szervezve szerte a világon, ha ennek a szervezetnek számai százak is voltak, a héber nyelv pedig élő volt, ha nem is volt általános minden zsidó házában. Életerős volt ez a szervezet, mert minden sejtje egészséges és zsidó élettel teli volt.

A zsidó népnek ezt a benső fentartó erejét egy csapásra megszüntette az emancipáció. Az asszimilálódnak akarás tulságos mohó vágyától hajtva boldog öncsalással romboltuk le a gettókat, a népi életünk centrumait a zsidó közösségeket, a kehillákat pedig egyszerű vallási és templomi közösségekké szűkítettük le. Megnyilatkozásaiból kikapcsolunk minden népi kulturális és gazdasági tevékenységet. A gazda-népek kívánságára mi voltunk az első, akik csakányt emeltünk az évezredek épületeire s alig egy-két évtized alatt a szervezett zsidó népből széthulló tömeg lett, amely valóban elvesztette létének belső és külső alapjait. És most már csakugyan komoly veszedelem fenyegette a zsidó nép fenmaradását, mert lassan, lassan veszendőbe mentek azok az eszmék és tradíciók is, amelyek a zsidó népi szervezetekben, a kehillákban, eleven életet éltek. Elvesztettük tehát népiségünk eszmei és materiális tartalmát, holott egy népnek, különösen hontalanságban és kisebbségi sorsban élő népnek csak a szervezetsége biztosíthatja fenmaradását.

A történelmi érzékkel figyelő szem eszázad elején azt kellett lássá, hogy ez az utolsó generáció, amely még a zsidó népiség karakterét magán viseli, amely még valamilyen közös idiomával, a „jiddissel“ megérti egymást, de ha nem jön valami csoda, akkor a zsidó nép végleg feloldódik a népek tengerében.

Csoda nem jött, de történelmi szükségszerűség megteremtette a cionista szervezetet, amely megáljt parancsolt a zsidó tömegek ernyedő széthullásának. A Cionista Világszervezet a tizenkettedik órában azal az akarattal, hogy a zsidó népnek visszaadja azt a szervezetséget, amit az emancipáció során elvesztett. Annak, hogy széthulló tömegekből ismét néppé

Tavaszi vásár mélyen leszállított árakkal.

Muslin harisnya lei 88
Cérna flor lei 97
Selyem flor lei 115
Selyem, tartós 150-180

Keztyű és kötöttáru nagy választékban

HELIOS-nál

Főter 7 szám.

Tavaszi női és férfi ruhákat

fest, tisztít UNIO, Cluj

A Cionista Világszervezet, amelynek energiája a zsidó tömegek aktív felsorakozásából tevődik össze, évről-évre seregszemlét tart és számba vesz mindenkit, aki a zsidó nép élő organizmusának részese és aki a zsidó nép fenmaradásának hitét magának vallja. Ennek a seregszemlének eszköze a sékel, a zsidó néphez való tartozás aktív szimbóluma. A sékel a szervezett zsidó nép önkéntes adója. Valójában ennek az adónak is csak a szimbóluma, mert arát minden évben olyan alacsony szabzon meg a világszervezet, hogy a zsidó nép legszegényebb tagja is demonstrálni tudhassa a népi közösséghez való tartozását. Minden zsidónak, aki benső meggyőződéssel kívánja népének fenmaradását, aki a zsidó reneszánsz szolgáláába állott, ki kell váltania sékeljét, amelyet Erdélyben most gyűjtenek be a mi lelkes fiatal adószedőink: az Avivák és Bariszsiánusok.

legyünk, kategorikus imperatívusza, hogy népi ideáljaink régi szépségükben éljenek és ezek az ideálok csak ősi rögön, Palesztina földjén fakadhatnak vissza. Az élő zsidó nép közösségét reprezentáló cionista világszervezet egyrészt feltámasztja a megkücsi és tiszta valóságában népi ideáljainkat, azzal, hogy azt a földet, ahonnan ezek az ideálok kiserjadtak, újra felépíti, másrésztől összefogja a galutban ezerirányban széttagolt, ezerarcú zsidóságot, felébreszti a közösség gondolatát, közös célokat, közös kötelességeket mutat meg nekik és ezzel visszaadja a zsidó nép történelmének megszokhatatlan folytonosságát.

A Cionista Világszervezet harminc esztendő herozi erőfeszítésével megírte már az újjáéledő zsidó nép eponának első fejezetét: kiegyenesítette a megörnyedt testet és összefogta a veszendőbe menő szervezetlen zsidó tömegeket.

Másodszor is kibékült a Radics-párt a jugoszláv radikálisokkal

Radics Pál és István egyelőre nem kaptak tárcát.
Radics István külföldre megy

(Belgrád, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormányválság ma éjjel váratlanul véget ért a radikálisok és Radics-párt koalíciójának helyreállításával. Utóbbiak elfogadták a radikálisok feltételeit, melyek szerint sajnálatuknak fognak kifejezést adni a parlamentben a kormány bukását előidézőt szavazás fölött. Elfogadták azt a feltételeit is, hogy Radics István bizonyos időre visszalép az aktív politikától és külföldre utazik, kötelezve magát arra, hogy semmiféle politikai deklarációt nem tesz ezen idő alatt. Feloldozták Radics Pált is, aki nem lép be a kormányba, amelyben az ő kiválása lesz az egyetlen változás. A megegyezésről jegyzőkönyvet vettek fel, amelyben az új kormányprogramot és a két párt kölcsönös kötelezettségeit is be foglalták.

Radics Pál helyébe az agrárreformminiszteri székbe Sibániket nevezte ki a király.

Szerdán mutatkozik be a birodalmi gyűlésen az új német kormány

A német nacionalisták számára lehetetlenné tették az uralomrajutást. A szociáldemokraták valószínűleg belépnek a Marx-kabinetbe

(Berlin, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új német kormány előreláthatólag szerdán fog bemutatkozni a birodalmi gyűlésen. Marx kancellár elnöklete alatt a kabinet ma ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a volt fejedelmi családok végkielégítésének ügyében a népszavazást jun'us 20-án tartják meg.

Marx kabinetalakítását egy kompromisszum előzte meg a német néppárt és a centrum között. Ez a kompromisszum többek között megállapítja, hogy a kormánykoalícióban csak olyan pártok foglalhatnak helyet, amelyek elismerik a fennálló nemzetközi megállapodásokat és az eddigi külpolitika folytatása mellett foglalnak állást. Ez a határozat elzárja az utat a német nacionalisták kormányrajutása előtt, viszont nyitva hagyja számára a szociáldemokratákkal való kiegészítést. Általánosan az a vélemény, hogy a szociáldemokratáknak a kormányba való belépése nemsokára be is fog következni.

Genf, május 18. A népszövetségi tanács új szervezésével foglalkozó bizottság ma nagyjelentőségű elvi megállapodáshoz jutott, amely minden valószínűség szerint lehetővé teszi, hogy Németország belépése a Népszövetségbe a szeptemberi ülésen fennakadás és zavarok nélkül történjék meg. A bizottság Spanyolország és Brazília képviselőinek kivételével, akik a szavazástól tartózkodtak, egyhangulag hozzájárult lord Robert Cecil indítványához, aki Anglia nevében visszautasította az állandó tanácsnagok megszaporításának igényét, azonban hajlandónak mutatkozott a nem állandó tanácsnagok számának fölemelésére. Lord Robert Cecil indítványa, melyhez Franciaország is hozzájárult, annyit jelent, hogy Lengyelország többé nem tarthat és nem tart igényt az állandó tanácsnagságra.

Németország nevében Hoersch párisi követ jelentette ki, hogy hozzájárul Robert Cecil indítványához, amelynek alapvető gondolatait a német kormány nevében is minden tekintetben helyesli. Amennyiben bizonyos részletek tekintetében más véleményen volna, hajlandó azokat a megegyezés érdekében föladni. Ezután Spanyolország és Brazília megbízottai jelentették, hogy távol maradnak a szavazástól, amely a tanácskozások eredményeképpen a következő véghatározatot fogadta el: Az állandó tanácsnagok számát nem szabad szaporítani. A nem állandó tagokat évi turnusokban három évre választják. A Népszövetség teljes ülése kétharmad szótöbbséggel azonban mindig határozhat a nem állandó tanácsnagok visszahívása

kérdésében, ami által a népszövetségi plénum befolyása a tanácsra nagyban megerősödik. A nem állandó tanácsnagok számát kilencre emelik.

Csomagoló celuloza

Képviselet és lerakat

Hartig & Hienz
Cluj-Kolozsvár



Szeplőket,

májfoltokat, pattanásokat, mitesszereket és az arc bőr minden egyéb tisztálattalosságait garancia mellett eltünteti a „Le Miracle“ új eljárásal készített fiatalító krém. Egy téglány 80 lei. Hat téglány (arc és kéztisztító kura) 450 lei. Főraktár: „Reductor“ Cluj, Str. Reg. Maria 32. Az egyedüli krém, amely masszázsszal eltünteti a ráncokat. Drága de jó.

Raktár a régi királyság részére: Chemosana Str. Academiei 2, Bucuresti

Hamis

Milliókkal meg

(Cluj-Kolozsvár dósítójától.) Szakkörökben érthető felelet, melyben CFR vezérigazgató ságu Európai Áru-kereskedés. Mint összeköttetésben álltakkal, harminc évvel, hogy alacsony utazóközösséget megvárta betöltés a biztosítótársaságot, lammal van hasonl arra gondolt minde utasok panasza alapú pénztárnál — a ből — kötelezővé olyan természetű pénztárak nem adta le a biztosítási díje. Mára ebben az let kövekezett be, élet történetében.

Kiderült, hogy megküldött

és azt alighanem észét, amely magána biztosításokat. A hi leml jött rá Ghit vezérigazgatója. Ugy igazgató beszerzésé tegnap kiserállott E milyen eredménnyel. Legnagyobb megáth tárnok azzal fogadt kette, mert erre táv rasti CFR vezérigazg postán érkezett távi kezöket tartalmazta: No. 1264/V-15

D. G. Serviciu Co

A főállomások osztályo

Hörrendelet összes állomással séghéz.

Tekintettel és Podgyásabiz figyelembe a ké jelen rendelet k összes biztosítás megsemmisítel beküldeni.

Az eddig be befizetési ivvel beküldeni.

A keres

A távirat elolva telefonon összekötte vezérigazgatóval és közlekedésügyi min igazgató is, aki ma sal értesült a betil adott ki. Azonnal Hughes osztályának zött sem akadt sen egyáltalán tudomás Tabasoin igazgató tot adatta le az ő megakadályozza a bályegek megsemmi No. 75/V.-16.

Tudomásulv igazgatóságok vedéki ellenőrs

A május 15 irat, amely az biztosító Tarsa tartozik, hamis A forgalmi felt rendelet végre felelősége mel

Fiókkizlet Str. Barițiu No 2., Str. Iuliu Maniu 8. — Telefon 877 sz.

Hamisított hivatalos távirattal tiltották be a vasuti balesetbiztosításokat

Milliókkal meg akarták károsítani az Európai Áru- és Podgyászbiztosító Társaságot. Brassóba vezetnek a nyomozás szálai

(Cluj-Kolozsvár, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szakkörökben és a közönség széles körében érthető feltűnést keltett az Uj Kelet tegnapi cikke, melyben arról számoltunk be, hogy a CFR vezérigazgatóság betiltotta a belga érdekelt-ségi Európai Áru- és Podgyászbiztosító Társaság működését. Mint jeleztük, a társaságnak, amely összeköttetésben áll a legnagyobb romániai biztosítással, harminc évre szóló szerződése van a CFR-rel arra, hogy alacsony díjak ellenében biztosítja az utazóközösséget minden vasuti baleset ellen. A váratlan betiltás kizson érintette a nemzetközi biztosítótársaságot, amelynek a legjobb nyugati állammal van hasonló szerződése. Az első pillanatban arra gondolt mindenki, hogy a betiltás talán egyes utasok panasza alapján történt, mert némely vasuti pénztárnál — a vállalat intencióinak félreértéséből — kötelezővé tették a biztosítást, sőt voltak olyan természetű panaszok is, hogy egyes vasuti pénztárak nem adtak jegyet annak, aki nem fizette le a biztosítási díjat.

Mára ebben az ügyben olyan szenzációs fordulat következett be, amelyre nincs példa a gazdasági élet történetében.

Kiderült, hogy az összes állomásoknak megküldött betiltó távirat hamis

és azt alighanem egy titkos konzorcium küldötte szét, amely magának szereíné megkezerezi a vasuti biztosításokat. A hihetetlenül hangzó tényre véletlenül jött rá Ghitza Joan, a társaság romániai vezérigazgatója. Ugy történt, hogy Ghitza vezérigazgató beszervezési körútjáról való hazatérésekor tegnap kiszállott Ploestiben, hogy megérdeklődjön, milyen eredménnyel működik a biztosítási üzlet. Legnagyobb meglepetésére, azonban a vasuti pénztárnok azzal fogadta, hogy a biztosításokat beszüntették, mert erre távirati utasítást kapott a bukaresti CFR vezérigazgatóságtól. És be is mutatta a postán érkezett távirat-blankettát, amely a következőket tartalmazta:

No. 1264/V—15
D. G. Servicul Comercial

A főállomások által az illetékes ügyosztályokhoz továbbítandó!

Körrendelet az 1—14 üzemigazgatóságok összes állomásaihoz és a jövedéki ellenőrséghez.

Tekintettel arra, hogy az Európai Áru- és Podgyászbiztosító Társaság nem vette figyelembe a károsultak reklamációit, tessék jelen rendelet kézhezvétele után pcséttel az összes biztosítási bélyegeket és szelvényeket megsemmisíteni és azokat a CSDG-hivatalhoz beküldeni.

Az eddig betoltyt biztosítási jövedelmeket befizetési ívvel tessék az illetékes pénztárhoz beküldeni.

A kereskedelmi ügyosztály igazgatója
s. s. Tanasoiu

A távirat elolvasása után Ghitza vezérigazgató telefonon összeköttetésbe lépett Praterian vasuti vezérigazgatóval és amikor Bukarestbe érkezett, a közlekedési minisztériumban már várta Tanasoiu igazgató is, aki maga is a legnagyobb meglepetéssel értesült a betiltó táviratról, amelyet ő nem adott ki. Azonnal kiballagták a minisztérium Hughes osztályának összes tisztviselőit, de ezek között sem akadt senki, aki a kérdéses táviratról egyáltalán tudomással bírt volna. Eanek alapján Tanasoiu igazgató tüstént a következő ellentáviratot adatta le az összes vasuti állomásokra, hogy megakadályozza a milliókra rugó értékű biztosítási bélyegek megsemmisítését:

No. 755/V.—16.

Körrendelet

Tudomásulvétel végett az 1—14. üzemigazgatóságok összes állomásainak és a jövedéki ellenőrségnek.

A május 15 én kapott 1264E számú távirat, amely az Európai Áru- és Podgyászbiztosító Társaságra vonatkozó levelezéshez tartozik, hamis és nem kell figyelembe venni. A forgalmi felügyelőségek ellenőrzik jelen rendelet végrehajtását a következőkkel felelőssége mellett.
s. s. Tanasoiu.

A nagy apparátussal bevezetett vizsgálat megállapította először, hogy azok, akik a hamis táviratot felséták, nem ismerik a CFR vezérigazgatóság belső ügyrendjét, mert míg a hivatalos sorozáma még csak 755 ról tart, a hamis távirat folyószáma 1264. Azonkívül pedig az ilyen természetű rendeleteket a vasut nem levélben, hanem táviratilag szokta közölni. Megállapítást nyert az is, hogy

a hamis távirat blankettája is hamis.

A CFR ugyanis az állami nyomdában állíttatja elő nyomtatványait, a hamis távirat viszont olyan blankettára volt gépelve, amelyet az egyik brassói nyomdában készítettek. Ezen a nyomon elindulva a vizsgálatot kiterjesztették Brassóra is, ahol már sikerült megállapítani, hogy a blankettákat ki rendelte meg, ugy, hogy ebben az ügyben rövidesen szenzációs letartóztatások várhatók. A vizsgálat ennek megállapítására is törekszik, hogy kit terhel a felelősség a hamis távirat elfogadásáért és további

Hir György vádolja Bethlent

A magyar miniszterelnök résztvett a frankhamisítást előkészítő tárgyalásokon? Károlyi Imre ismét megtagadta a vallomástételt. Vass miniszter menti Bethlent

(Budapest, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A frankpár mai tárgyalása érdekes részletekben bővelkedett. Pallavicini örgróf megismételte a bíróság előtt vádjait, bár hangsúlyozta, hogy nem maga szerezte be információit, hanem csak hallomásból tudja. Bethlen január elsején informálta őt a frankhamisítás ügyéről, amelyet közvetlenül genfi útja előtt tudott meg. Vass, Pallavicini szerint, az is elmondta nekik, hogy Bethlen az útazása előtt Próány államtitkárt Nádosyhoz küldte azzal a rendelettel, hogy genfi időzése alatt ne maradjon semmit sem csinálni.

Vass cáfolja Pallavicini állításait

Ezután Vass minisztert hallgatják ki, aki teljesen eltérőleg adja elő Pallavicinivel lefolytatott beszélgetését.

— Mikos püspök lakásán ültünk össze politikai megbeszérésre, — kezdte vallomását Vass, — mert a baloldali politikusok és a sajtó januárban már annyira egységesen léptek föl, hogy Magyarország politikai irányzatának bátféle toldásától komolyan lehetett tartani. A konzervatív irányú politikusok ezen az értekezletén Pallavicini felvetette a tervet, hogy nem volna e helyes, ha a Bethlen-kormány a frankügy miatt lemondana. Én megnyugtattam az értekezleten résztvevő urakat, hogy Bethlen külpolitikai presztízse elegendő ahhoz, hogy az országot ezen a súlyos ügyön is baj nélkül átvésseze.

— A további beszélgetés során elmondottam, hogy Bethlen is csak közvetlenül genfi útja előtt értesült a dologról. Kozma távirati iródi főnökötől s azonnal elküldötte Próányt Nádosyhoz azzal paranccsal, hogy ha tényleg van valami ilyesmi készülöben, feltétlenül akadályozza meg azt.

— Határozottan kijelenthetem, hogy a beszélgetésen nem volt arról szó, hogy a miniszterelnök, vagy a kormány már korábban tudomást szerzett volna a frankgyőről és a legjobb tudomásom szerint állíthatom, hogy ez az állítás nem igaz.

Pallavicinét szembesítik Vass miniszterrel

A vallomás megtétele után Pallaviciniszembesítik Vass miniszterrel, aki az elnök felszólítására szembe mondja Pallavicinek, hogy az általa állított dolgokat ő sohasem mondta, hanem ellenkezőleg, azt mondta el, hogy Bethlen Nádosyhoz parancsot adott a frankhamisítás késedelem nélküli megakadályozására.

Pallavicini erre kijelenti, hogy bár nem talál ellentmondást ketőjük vallomása között, továbbra is fentartja, hogy Vass miniszter megbeszélésükön úgy adta elő a dologot, ahogy ő állította. A bíróság Vass megesketését rendeli

tásáért, amivel nemcsak a biztosítóintézetnek okozhatott volna felbecsülhetetlen kárt, hanem rossz fényt vet a CFR adminisztrációjára is, amely lehetővé teszi, hogy akárki a legfelelősebb hivatalos táviratokkal manipuláljon.

Mintegy a csalást idejekorán észrevették, a társaságnak effektív kára nem történt, mert a legtöbb vasuti állomás nem szüntette be a biztosításokat és a bélyegeket sem semmisítette meg. A közönség egyes panaszainak honcralására, mint azt Antoa Victor, a társaság erdélyi és bánáti vezér-felügyelője az Uj Kelet munkatársának kijelentette, — az Európai Áru- és Podgyászbiztosító Társaság interveniált, hogy a vasuti pénztárak alkalmazottai tulbuzgóságból ne lépnek túl a megbízatásukat. A baleset elleni biztosítás nem köelező, de a közönségnek saját érdeke, hogy kevés áldozattal bebiztosítsa magát az esetleges vasuti balesetek ellen. A társaság egyébként, nyugateurópai mintára, rövidesen bevezeti a teherárubiztosítást is, ami kereskedőkörökben fel-élen szimpátiára számíthat, mert a vasut maga nem képes az áruszállítmányok ép kézbesítését garantálni és a biztosításokat kifizetni, per esetén pedig az érdektel fél évekig sem jut a pénzéhez. A kolozsvári üzemigazgatóság kereskedelmi osztályánál most is százzámra vannak elintéztelenül a biztosított áruszállítmányokból folyó kártérítési keresetek.

el, míg Pallavicini megesketését mellőzi, mert vallomása lényegére nézve ingadozást mutat.

Hir György szerint Bethlen résztvett a frankhamisítást megelőző tárgyalásokon

Hir György nemzetgyűlési képviselőt a Rokus korházban ma kihallgatták. Nagyon beteg és ezért bágyadtan felelt az elnök kérdéseire. Legtöbbször minden logikai összefüggés nélkül. Zavaros és ellentmondó vallomásából egy a konkrétum, az, hogy Hir György elmondotta, miszerint részt vett Windischgrätz herceggel, azonkívül Mészárossal és Rabával azon a Ruhr-vidéki uon, amelyen a herceg nagy áldozattal megszerezte a speciális bankjegypapírost, amellyel a franciák a német márkát hamisították. Elmondotta még a képviselő, hogy a miniszterelnökkel beszélt a frankgyőről, aki azt mondta, hogy majd meglátja mire fog fejlődni a dolog. Előzőleg is folytatott bekenvel ez ügyben tárgyalásokat, még pedig Nádosy jelenlétében.

Károlyi Imrét nem kényszerítik vallomástételre

A frankügyben Szarache főügyészhez több védő indítványt terjesztett be, hogy tanúzási kényszert alkalmazzanak Károlyi Imrével szemben. A bíróság határozathozatára vonult vissza, utána az elnök bejelenti, hogy nem alkalmaznak tanúzási kényszert, mert amióta arról a vizsgálóbíró és a vádtanács döntött, a helyzet nem változott meg. Hir György megesketését is mellőzték.

A főtárgyalást délután négykor folytatják.



RHEUMA
KÖSZÜVÉNY
GYÓGYHELVE

RÖSTYÉN

a világon páratlanul áll. Jó polgári pensió napi 50 cs hkoronától feljebb. Felvilágosítás-sal szolgál Mg. Ph. El **Singer, Timisoara, II. Str. P. Tege Nr. 2.** Asi nem utazhat, az hazatérje Pcs yén

iszap-házikurát.

Pi. Qu. iszapocokke, kesz gamma kompress minden gyógyszerárban, drogeriában kapható

* Pcs szina legújabb és legtökéletesebb iszapnapcra 100 lej az Uj Kelet könyvosztályában.

2926 május 19
elynek energiája a
sától tevődik össze,
ámba vesz minden-
uságak részese és
hitét magának
eszköze a sékel,
szimbóluma. A
tes adója. Való-
szimbóluma, mert
an szabja meg a
egyszegényebb tagja
közösséghez való
benső meggyőző-
dását, aki a szidő
kell váltania sékel-
jtenek be a mi
vívák és Barisz-
rt
váratlanul véget
dták a radikáli-
ben a kormány
István bizonyos
hogy semmiféle
m lép be a kor-
jegyzőkönyvet
tiségeit is bel-
a király.
armány
rajutást. A
etbe
hatólag szerdán
t ma ülést tar-
ügyében a nép
t és a centrum
ban csak olyan
podásokat és az
az utat a német
okratákkal való
nyba való be-
vetségi plénum
a megerősödik.
számát kilencre
eluloza
akat
ienz
Ar
eplőket,
tokat, pstantá-
mitesszereket és
ör minden egyéb
lanágait garan-
illett elűnteti a
racle" új eljárás-
ésített fiatalító
Egy tévely 80
at tégy (aro és
tító kura) 450
r. Reg. Maria 32.
szal eltűnteti a
Drága de jó.
Caemosana Str.
sti
2., Str. Iuliu
877 sz.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes zsidó és keresztény szolidaritás naplójának szerkesztője: Gáspár János és dr. Marics Ernő. Főszerkesztő: Dr. Marics Ernő. Az Uj Kelet elnöke: Dr. Marics Ernő.

Az Uj Kelet főkkiadóhivatalai és szerkesztőségei:

- Oradea-Mare-Nagyváradon: Blum Zsigmond, Str. Aurel Vlaicu 51., vagy Eredévi emléktér 2. (Ernyőzúzat.)
- Aradon: Horváth János Löbl Hirlapiroda Str. Romanului 2. (Zrinyi-u.)
- Sighetul-Marmatiei-Máramaroszigeten: Fried Miksa, Zsidó Nemzeti Szövetség.
- Timisoara Temesváron: Strausz Béla, Zsidó Nemzeti Szövetség I. Mercy-u. 2.

mai naptár

Szerda
5636. Szivan 6.
Sovnot 1.
1926. május 19.

Csütörtök
5636. Szivan 7.
Sovnot 2.
1926. május 20.

— Az Uj Kelet legközelebbi száma — a közbeeső ünnepek miatt — pénteken, a rendes időben jelenik meg.

— A királyi pár június elején Rómába utazik. Bukarestből jelentik: A király ma a Bánáti utazott vadászatra, ahonnan azonban holnap már visszatér a fővárosba. Csütörtökön kihallgatás fogadják Constantinescu Alexandru volt földművelésügyi minisztert és pénteken dunai turára megy. Az országos választások után, valószínűleg június elején a királyi pár Rómába utazik.

— Weizmann Chaim visszatért Londonba. A cionista világszervezet elnöke, dr. Chaim Weizmann május 7 én Palesztina-utjáról Londonba érkezett. Visszatérésekor Kairóban is tartózkodott, ahol az egyiptomi brit követtel lord Lloydal többórás tanácskozást folytatott.

— A bécsi zsidó hitközség ötvenezer schillinget adoz évente a palesztinai újjáépítésért. A bécsi hitközség május hatodikán tartott gyűlésén elhatározta, hogy ötvenezer schillinget folyósít palesztinai újjáépítési célokra. Ezen összeg felét a Keren Hájjeszónak adják, tizenötezer schillinget a chaluc-alapnak, hétezeröttszázat a Keren Hájjeszónak és kétezeröttszázat a palesztinai munkáslapnak.

— A hadügyminiszter jelentése Beszarábiából. Bukarestből jelentik: Miroescu hadügyminiszter beszarábiai inspekción utjáról visszatérve, kijelentette, hogy ott a helyzet gazdasági szempontból rendkívül rossz. A katonaság élelmezési illetéket 5 illetve 20 lejjel felsemelte.

— A váradi jelölt haragszik. Dr. Weiss Sándor legutóbbi cikkünkre a „Keleti Újság“ mai számában vezető helyen haragos, modortalan hangon próbál válaszolni, anélkül azonban, hogy egyetlen tárgyi megállapításunkat is megcáfolni kísérelné. A vitaközlésnél ebben az európaiatlan és „komoly“ képviselőjelölthöz egyáltalán nem illő tenorjában nem követhetjük dr. Weiss Sándort, ellenben lesz alkalomunk még arra, hogy minden személyi momentum kikapcsolásával rávilágítsunk a most zajló választások zsidó vonatkozásainak összes rejtett részleteire.

— A Haggibbor ping-pong versenye. A Haggibbor Sportsklub ping-pong versenyével szemben a legnagyobb érdeklődés nyilvánult meg. A versenyzőket csoportokba fogják besorolni és a csoportok első két helyezettje fog a döntőben versenyezni a díjakért. A nevezési díj senior egyesre 100 lej, párosra páronként 150 lej, ifjúságra 60 lej és a kezdők versenyére 60 lej. Nevezéseket az Optica-cégnél lehet eszközölni (Str. Universităţii), ahol bővebb felvilágosítással is szolgálnak. A versenyre belépődíj 10 lej 1-sz.

— A máramarosi ügyvédek a súlyos adókövetések ellen. Máramaroszigetről jelentik: Vasárnap tartotta a közgyűlést a máramaroszigeti ügyvédi kamara. A gyűlés erősen kikelt a súlyos megadóztatások ellen és ebben az ügyben memorandummal fordultak dr. Doros Titus prefektushoz és a belügyminisztériumhoz. A memorandumban az ügyvédi kamara az adókövetések haladéktalan revízióját kéri, mert Máramaros népe amúgyis a legnagyobb nyomorban van. A memorandum elítéli a szigeti pénzügyigazgatót, aki tájékozatlan a lakosság gazdasági helyzetéről és a nagy adókkal a kétségbeesésbe kergeti nyomorgó népet.

— A színházi koncessziók ügye. Isaac Emil művészeti inspektor a napokban referált az Erdélyt érintő színházi kérdésekről a kultuszminisztériumban. Isaac Emil a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy az erdélyi színházi koncessziók ügye június hónapban kerül az illetékes fórumok elé megtárgyalás végett. Itt említjük meg, hogy Kolozsvárt a napokban az a hír terjedt el, hogy a Magyar Színház a jövő évadban csak hat hónapig fog Kolozsváron játszani és a szezon többi idejét vidéki körutakkal fogja kitölteni. Felkerestük ez ügyben dr. Janovics igazgatót, aki az elterjedt híreket kategorikusan megcáfolja.

— Megszövegezték az importtarifa módosításáról szóló dekretumot. Bukarestből jelentik: Beavatóttak szerint a tegnapi minisztertanács végleg megállapította a vámbehozatali tarifa módosításáról szóló dekretum szövegét. A dekretum holnap jelenik meg a Monitorul Oficialban. A rendelet az április elsejével életbelépett tarifák kismérvű leszállítását tartalmazza.

— A spanyolok vereséget szenvedtek Marokkóban. Tangerből jelentik: A spanyolok súlyos vereséget szenvedtek. A rifkabilok 360 idegen légionáriust Tetuántól hét mérföldnyire elfogtak és felkoncoltak.

— Ullmann Sándor a munkásblokk képviselőjelöltje a kolozsvári katonai börtönben éhségsztrájkba lépett. A múlt héten Ullmann Sándor nagyváradi munkásvezért, aki a máramaroszigeti kerületben a „Városi és Falusi dolgozók Szövetségének“ a listavezetője, propagandautján a csendőrség letartóztatta és a kolozsvári hadbíróházba szállította. Ullmann Sándor tiltakozott a letartóztatás ellen, amelynek szerinte semmi törvényes alapja nincsen. Kihallgatása során Arama őrnagy katonai ügyész azzal tagadta meg a szabadlábrahelyezését, hogy meg kell indítania a vizsgálatot. Tekintve, hogy minden tiltakozás ellenére fogvatartották, Ullmann Sándor éhségsztrájkba lépett és követeli szabadlábrahelyezését.

— A spanyol diktátor szabályozza a bikaviadalokat. Madridból jelentik: Primo de Rivera rendeletet adott ki, amelynek előreláthatólag nagy hatása lesz Spanyolországban. A rendelet ugyanis kimondja, hogy ezentúl a bikaviadalok alkalmával nem szabad a lovakat leszurni és a bikákat is csak lándzsával szabad megsebesíteni. Mint-hogy a bikaviadal még mindig legfontosabb szórakozása a spanyoloknak és a rendelet lényegében érinti a viadal lefolyását, előreláthatólag az egész országban nagy izgatottságot fog kelteni a rendelkezés.

— Lapkiadó, aki elisikkasztotta a lupényi árvek félmillióját. Bukarestből jelentik: A bukaresti ügyészség tegnap tetartóztatta a Lumea Copiilor című gyermeklap kiadóját Filipet, aki ezelezt négy évvel a lupényi bányarobbanás idején felmíllió lejt gyűjtött össze a katasztrófa károsultjainak részére, azonban az összeget máig sem juttatta el a megjelölt célra, hanem elisikkasztotta.

— Halálugrás a repülőgépről. Galaából jelentik, hogy ott tegnap repülőszerecséltenség történt. Himes aviatikai kapitány egy repülőgépen 1090 méter magasságra emelkedett és onnan ejtőernyővel kiugrott. A Himes által konstruált ernyő azonban nem nyílt ki és a szerecséltlen kapitány lezuhant a földre és felismerhetetlen hústömeggé zúzódott. A vizsgálat megállapította, hogy az ejtőernyő szerkezete hibás volt. A szerecséltlenül járt kapitány brassói származású volt.

— Katasztrófálisan árad a Pó. Milanóból jelentik: Az utóbbi hetek nagy esőzései és a hóolvadás az északolaszországi folyók áradásai katasztrófális méreteket kezdenek ölteni. Észak-Olaszország vasuti fővonalain a vonatközlekedés az áradás miatt sok helyen megszakadt és a folyamok közötti sáncokban rengeteg házat kellett kiüríteni. A Pó huszonnégy óra alatt 2-25 méterről 6 méterre emelkedett. Az Adige 1882. óta nem volt ilyen magas. Paduát és Vicenzát is az áradás veszedelem fenyegeti. A Formida-völgy teljesen el van öntve. Gloao mellett egy nagy vasuti hídtagadott el az ár. Mondovinál a venecia-milanoi vasutvonal hatives vashidja beomlott. Az árvíz megállíthatatlan növekedésben van és további következményei elé a legnagyobb aggodalommal néz Észak-Olaszország lakossága.

— Eljegyzés. Sajovics Rózsika Munkács (Csehszlovákia) és Nierenfeld Samu fakesereskedő Cluj, jegyesek.

— Az afulei arab támadás epilógusa. Jeruzsálemből jelentik: Még 1924 novemberében történt, hogy Afule közelében zsidó kolonistákat arabok megtámadtak. Az arabok közpöport zudították a zsidó telepessékre és mindenképen el akarták zavarni őket földjeikről. A zsidók nem távoztak, hanem a tulerővel szemben is felvették a harcot és a végén ököllel és kapával mentek egymásnak és emberek. A veszekedés hevében lövés dördült és egy arab holtan terült el a színtéren. A csendőrség megindította a vizsgálatot és ennek során letartóztatta Segal kolonistát, akit a nabluszi bíróság tizenkétévi szabadságvesztésre ítél. A felsőbb bíróság azonban megsemmisítette az elsőfokú bírósági ítéletet és az esetet átutalta a haifai kerületi bírósághoz. A bíróság a napokban tárgyalta az ügyet és Segalt, akiről kétségtelenül bebizonyosodott, hogy önvédelemből cselekedett, felmentette.

— Nicora vasuti főmérnököt két tolaói kocsi ütközése halálosan megebesítette. Ma délelőtt kilenc órakor az apahidai állomás tragikus szerencsétlenség színhelye volt. Nicora főmérnök, az apahidai vasuti javítóműhely vezetője a tolaói állomáson vezetett a munkásokat és a megrongált kocsikat a mellék tolaói állomásra irányította. Két megrongált kocsi félsébséggel egymás felé haladt és még eddig ismeretlen okból Nicora főmérnök a két kocsi közé ugrott éppen abban a pillanatban, midőn a két kocsi összefutott. A találkozó ütközés elkapta Nicora mérnököt és valóságosan összelapították. Rémes ordításra szaladt össze a helyszínen dolgozó munkásság és a szerencsétlen mérnököt halárválton mentették ki a két ütközés közül. A mellkas és a has között szorította össze Nicora mérnököt a két kocsi ütközése. C-odálatos véletlen folytán az azonnali halál nem állott be. A főmérnököt eszméletlenül rakták be az éppen akkor beérkező személyvonat podgyászkoosijába és azonnal Kolozsvárra szállították. A kolozsvári állomáson mentőkecsi várta, amely a tragikus sorsu élethálál közt vívődő főmérnököt a klinikára szállította be. Nicora Kolozsváron lakott és mint az apahidai vasutjavító műhely vezetője minden nap reggel ment ki Apahidára és ott a javító munkásokat vezette. Fiatal, alig 26 éves ember. A munkások rajongásig szerették, mert nagyon jóslakú, finom embernek tartották. A munkások előadására szerint a szélszónai iskolaigazgatónak a fia. A szerencsétlenül járt főmérnököt a sebészeti klinikán megerálták. A műtét eredménye még ismeretlen.

— Óriási tűz a máramaroszigeti köz-kórházban. Tudósítónk jelenti: Ma délelőtt 11 órakor eddig még nem állapított okokból óriási tűz ütött ki a szigeti köz-kórház gépházában. A tűz pillanatok alatt átterjedt a többi kórházépületekre. Az eddigi vizsgálat szerint a tűz akkor keletkezett, amikor Surközy gépmester röntgenezéshez ment. A gépház porráégett, de a tűz martaléka let a többi épület tetőrete is.

Megnyílt a Felixfürdő tőszomszédságában teljesen újonnan átalakítva, a

Bihar szálloda és étterem

Elsőrangú kiszolgálás. — **בשר, כשר, חזון** kitűnő borok Elsőrangú cigányzenekar.

— Vidékre is látot a Cernat-ű A huszmilliót sily nyomozás adatai a Ennek következt vidéki város fogh vizsgálat megejtés

— A cionizm oimmal tartja meg fél 9 órakor a nagytermében We Zsidó Nemzeti Sz vita követi.

— Felhívás. 1916 október 10 ik lem együtt Assinara pontos címüket azon éves találkozóknak elkészíthessük. Bajta dévai kereskedő.

— Még mi d miatt keletkezett jelentik: A belga fr vallság következtében kust bizta meg a k azonban nem sikerü mire a király Jaspa elnökséget. Jaspas g

— Amerikába Newyorkból jelentik evolúciója szédületes. le lehet venni a k' ban kétségbeesítően rossz, de kereskedelm két igazi értéket sejt lenik a piacon. A n' lenség, hogy az igazi telenek, vagy le kell helyzet tudniillik az, szemben már maga a írókat szerződ etnek jelek is, amelyek arr irányváltozás előtt áll Dreiser, a legneveseb megjelent könyvének, nek filmjogát megvet kikötötte, hogy a tör tozassák meg. A kik kívüli apparátussal fo vel D. W. Griffittet többek között így jele — Ennek a filmnek tetben forradalmi lesz, eddig még nem csinál tragédiából. Ennek a fejezése és a hős elbuku fogjuk visszaadni, abog

— Ujabb bony eltűnése körül. Va különös és rendkívül a vizsgálatot. Amint színházaknál történt mával a rendőrség es tathatta le, míg bünt még ki nem derített gáláról és külföldre nagy eréllyel folytatj időn belül világszág váratlan és meglepeté nyeire. A vizsgálat r tára való tekintettel dósítást, annyi azonb még igen érdekes fej zeli napokban szenzáo kapcsolatosan.

— Sokolow ne Kspstadtból jelentik Nachum Szokolow. Kapstadban banke az alkalmat a Kere ganda-baszédre hasz jelen voltak siettek ugy, hogy néhány sterling gyült össze egy-egy ezer fontot

— Botrány a szocialisták dekla lenik: A magyar ne ügyi költségvetés tár szocialista képvislő vasott föl, amely kif miniszternek a parlamentet megejtette. A dekl sajtó betiltására, azza

Ruhája molymentessé válik, ha Czinknél festtet, tisztítat.

— **Vidékre is kiterjesztették a vizsgálatot a Cernat-ügyben.** Bukarestből jelentik: A huszmilliót sikkasztott Cernat ügyében a nyomozás adatai a vidéki fogházakhoz vezettek. Ennek következtében a vizsgálóbíró számos vidéki város fogházát meglátogatja a közvetlen vizsgálat megejtése végett.

— **A cionizmus lényege és keletkezése** címmel tartja meg előadását szombaton este fél 9 órakor a kereskedelmi és iparkamara nagytermében Weinberger Nándor, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség főtitkára. Az előadást vita követi.

— **Felhívás.** Felhívom azon bajtársakat, akik 1916 október 10-én olasz fogságba estek és velelem együtt Assinara szigeten internálva voltak, hogy pontos címüket azonnal közöljék velem, hogy a 10 éves találkozóknak részleteit és módorátat idejében elkészíthessük. Bajtársi üdvözléssel: *Sámuel Mátyás*, dévai kereskedő.

— **Még mi dig tart a belga frankesés miatt keletkezett kormányválság.** Brüsszelből jelentik: A belga frank esése miatt kitört kormányválság következtében Albert király Brunet politikust bízta meg a kormányalakítással, akinek ez azonban nem sikerült és visszaadta megbízatását, mire a király Jaspárnak ajánlotta fel a miniszterelnökséget. Jaspár gondolkozási időt kér.

— **Amerikában irodalmosítják a mozit.** Newyorkból jelentik: Az amerikai film technikai evolúciója szédületes, művészeti fejlődése előtt is lehet venni a kaapot, irodalmi evolúciója azonban kétségbeesetten lassu. Tucatjával bocsátják ki a rossz, de kereskedelmileg igazolt filmeket, amíg egy-két igazi értéket sejtető vagy mutató film megjelenik a piacon. A nivótlanosság annyira uralkodó jelenség, hogy az igazi írók vagy megalkudni kénytelenek, vagy le kell a szerződésről mondaniok. A helyzet tudniillik az, hogy a korábbi állapotokkal szemben már maga az nagy haladást jelent, hogy írókat szerződés etnek a mozihoz. De vannak egyéb jelek is, amelyek arra engednek következtetni, hogy irányváltás előtt áll az amerikai mozi. Theodore Dreiser, a legnevesebb amerikai regényíró nemrég megjelent könyvének, az „An American Tragedy”-nek filmjogát megvette a Famous Players. Dreiser kikötötte, hogy a történetet a film számára ne változtassák meg. A kikötést elfogadták, a filmet rendkívüli apparátussal fogják elkészíteni és rendezésével D. W. Griffithet bízták meg. Josse L. Lasky többek között így jelenti be ezt a készülő filmet: — Ennek a filmnek az elkészítése bizonyos tekintetben forradalmi lesz, mert a mozi történetében eddig még nem csináltak monumentális filmet egy tragédiából. Ennek a képnek nem lesz boldog befejezése és a hősbukását éppen olyan realiztikusan fogjuk visszaadni, ahogy Dreiser megrajzolta.

— **Ujabb bonyodalmak Pariser Dávid eltűnése körül.** Vasile Pastia vizsgálóbíró egy különös és rendkívül homályos ügyben vezette be a vizsgálatot. Amint ismeretes, a kolozsvári mozgó színházaknál történt visszaélések kipattanása alkalmával a rendőrség csak Grünstein Andreit tartóztathatta le, míg büntárs, Pariser Dávid, eddig még ki nem derített uton tudomást szerzett a vizsgálatról és külföldre szökött. Pastia vizsgálóbíró nagy erővel folytatja a vizsgálatot, amely rövid időn belül világosságot fog deríteni Pariser Dávid váratlan és meglepetésszerű eltűnésének körülményeire. A vizsgálat részleteiről az ügy kényes volta való tekintettel nem közölhetünk kimerítő tudósítást, annyi azonban bizonyos, hogy az ügynek még igen érdekes fejleményei lesznek és már a közeli napokban szenzációs leleplezések várhatók ezzel kapcsolatban.

— **Sokolow nagy sikerei Délafrikában.** Kapstadtól jelentik: A Délafrikában időző Nachum Sokolow és dr. M. Hindes tiszteletére Kapstadtban bankettet rendeztek. Sokolow ezt az alkalmat a Keren Hajjeszódért való propaganda-beszédre használta föl. A beszéd után a jelen voltak siettek az alapra való jegyzésre, úgy, hogy néhány perc alatt tízezeröt száz font sterling gyűlt össze. Az adakozók között négyen egy-egy ezer fontot nyomban ki is fizettek.

— **Botrány a magyar nemzetgyűlésen a szocialisták deklarációja körül.** Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés tegnapi ülésén a belügyi költségvetés tárgyalása kezdetén Szabó Imre szocialista képviselő pártja nevében deklarációt olvasott föl, amely kifejti, hogy Rakovszky belügyminiszternek a parlamentarizmus csak arra szolgál, hogy a maga pártoskodó, elfogult, reakciós szellemét leplezze. A deklaráció, amely rátér az ellenzéki sajtó betiltására, azzal végződik, hogy Rakovszky

belügyminiszter nem tarthat igényt arra, hogy a szocialdemokrata párt a tárcája körüli vitában résztvegyen. E kijelentés után a szocialisták kivonultak az ülésteremből, miközben a kormányzópárt éljenzte a belügyminisztert. Rakovszky belügyminiszter a deklaráció felolvasása után azonnal szólal, a legerélyesebben tiltakozva a szocialdemokraták deklarációjában foglalt vádak ellen. Ő nemzeti alapon áll, nacionalista elvekkel. A belügyminiszter helyzete azonban, jelenti ki Rakovszky, igen nehéz, mert sokszor a polgárok akarata ellenére kell cselekednie. A deklaráció olyan atrocitásokról beszél, amelyek nem igazak. A frankügyben ellene felhozott vádak tekintetében nyugodtan várja a bíróság ítéletét. Beszéde végén a magyar belügyminiszter megcáfolja azt a hírt, hogy a Bethlen-kormány a mandátumok letelte előtt új választások kiírására készülne.

— **Betörték a kolozsvári „Pátria” szerkesztőségi ablakait.** Hétfőn este a nemzeti párt kolozsvári hivatalos lapjának, a Pátriának szerkesztőségi ablakait bezúzták. A támadók közül hármát a rendőrség átadott a hatóságoknak.

— **Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó Kulturmunkája.** Még rövid pár évvel ezelőtt ismeretlen fogalom volt az erdélyi zsidóság előtt az árvákrol intézményes uton való gondoskodás. A báboru utáni helyzet parancsölőleg követelte, hogy az addigi öletszerű jótékonykodás helyére egy komoly szervezet lépjen, mely hivatott és képes a nagy szociális feladatokat megoldani. A közszükségletből ezelőtt 4 évvel életrehívott intézmény már régen túl van a kezdet nehézségein s ma Erdélynek egyik legjobban megszervezett, legszebb zsidó intézménye. A kiáltó nyomornak gyorssegélyre volt szüksége: a fázó, éhező, rongyes árvákak, mindnek el kellett kerülni, ruhát, hajlékot kellett adni. S mihelyt a pillanatnyi szenvedés enyhült, gondoskodni kellett arról, hogy ez a veszedelem soha ne is térhessen vissza, azaz gondoskodni kellett arról, hogy a gyermekek kenyérkereső életpályához juszanak, valamilyen mesterségben szakképzést nyerjenek. Mindezen munkálatok természetesen csak első stápiját jelenthetik egy igazi, széles koncepciójú árvagondozásnak. Nem szorgalmas robotosokat, hanem érzéstől és szellemtelől áthatott egész embereket kell a társadalomnak adni. Így a testi szükségletek valamelyes kielégítése után az árvagondozó a munkaprogram második és nem kevésbé fontos stápijához ért: s ez a lelki nyomortól való megmentés munkája. Elérkezett az ideje, hogy az árvák nevelésében a kulturprogram elfoglalja őt megillető fontos pozícióját. Éppen úgy, ahogyan az árvagondozó vezetősége a szak- és testnevelésben nem akar dilettánsmunkát végezni, akként az oktatás és nevelési munkát is szolid alapokra kívánja fektetni és igazi nyugateurópai szellemben vezetni. Az árvagondozó nagyszerű teljesítményei nem kismértékben arra vezetendők vissza, hogy a vezetésére, az egyes szakbizottságok élén, mindig az erre legmegfelelőbb emberek kerültek. Így a kulturprogram megvalósításában is legmesszebbmenő garanciát nyújt azoknak az embereknek közismert kvalitása, kik ezt a feladatot magukra vállalták. A napokban tartotta meg a kulturbizottság azt a fontos ülését, melyen az árvák szellemi nevelésének programját lefektették. A dr. Spitzer József elnöklete alatt lefolytatott megbeszélésen Antal Márk főigazgató kifejtette az árvák nevelésének nagykonceptiójú tervezetét, mely alapos körültekintéssel a nevelés összes feladatait felöleli. Az előterjesztett munkaprogram alapján a bizottság legközelebbi teendőjének az árvák mezőgazdasági nevelését tekinti, azonkívül elsőrendű és halaszhatatlan feladatául tüzte ki az árvák részére egy megfelelő szak- és szépirodalmi könyvtárnak a szervezését. A könyvtár előkészítő munkálataival Bahari Árpád lett megbízva. Az árvagondozó kulturbizottságnak nagyszerű összetétele feljogosít bennünket arra, hogy a legnagyobb reményeket fűzzük működéséhez, annál is inkább, mert munkájában dr. Kertész Jenő, az országos árvagondozó elnöke is aktív részt vesz.

— **Ellanyhult az angol bányászsztrájk.** Londonból jelentik: Az általános sztrájk becsünte tésével valamennyi sztrájkoló szakszervezet megfelelő megállapodásokat létesített a munkaadókkal és megkezdte a munkát. A bányamunkások nagyrésze azonban nem tudott megegyezésre jutni és így a kizárás még mindig tart. A bányász szakszervezet ezért elhatározta, hogy elfogadja a sztrájkmozgalmat támogató külföldi segítséget és tudatja az orosz szakszervezetekkel is, hogy a felszámolt kétmillió hatszáz ezer rubeles segítségükre igényt tart. Ez utóbbi határozat, mely a kormány címére intézett fenyegetésnek hangzik, a bányamunkások harcának végső elmérgesedésére vall.

— **Dévai zsidó kereskedők királyi kitüntetése.** Déváról jelentik: Hét zsidó kereskedőt ért magas helyről jövő kitüntetés. Öfelsége Ferdinand király a „Meritul Comercial si Industrial” érdemrendjével tüntette ki Gál Nándor bankigazgatót, Hirsch László, Laufer Vilmos, Werner Rudolf, Blum Zsigmond, Nuszbaum József és Schneeweisz Herman kereskedőket. A kitüntetés közbecsülésben élő, szorgalmas zsidó embereket ért megérdemelten és így őszinte örömet keltett nemcsak a dévai kereskedelmi életben, hanem mindenütt, ahol ismerik őket. A kitüntetettek között van a cionista élet néhány derék reprezentánsa is. Így Schneeweisz Herman és Werner Rudolf, akik a dévai cionista élet lelkes vezetői.

— **Óriási tűzvész egy bukaresti faipari gyárban.** Bukarestből jelentik: Ma éjjel egy órakor nagy tűz ütött ki az Izvor utcában levő faipari gyárban. A kár rendkívül nagy, mert a tűz elpusztította az egész gyárat anyagraktárával együtt. A tűz lokalizálásában a főváros egész tűzoltósága közreműködött. Nicolaeanu tábornok, rendőrprefektus vezetésével. Csak reggelfél sikerült a tüzet lokalizálni és a szomszédos épületeket megmenteni.

— **Halálozás.** Nagy veszteség érte a borgóprundi zsidóságot Stein Ferenc halálával, aki szombaton reggel hosszas szenvedés után 39 éves korában elhunyt. Stein Ferencet, aki egyike volt a legelkezdőbb cionistáknak és a helyi csoport támogatóinak, felesége, kislánya és széleskörű rokonsága gyászolja.

— **Henry Barbusse Moszkvába költözik.** Moszkvából jelentik: Henry Barbusse a napokban érkezik Moszkvába. Orosz lapjelentések szerint Lunacarszky közoktatásügyi népbiztos felajánlotta neki a népbiztosság művészeti osztályának a vezetését.

— **Ünnepi szónoklat.** Csütörtökön, Sívuoth második napján délelőtt féltizenegy órakor mazkir előtt Glasner Akiba főrabbi az ortodox zsidó templomban ünnepi szónoklatot tart.

* **Orvosi hír.** Dr. Reich Izidor belgyógyász ezidei fárdörvosi rendelési: sziv és vérkeringési zavarokban szenvedőknek Buziás fárdörvön, Str. Avram Jancu 20 szám alatti új villájában újból megkezdte.

Hölgyek és masamódok!

Mindentki előtt elismert, legolcsóbb bevásárlási forrás Romániában

K. Szabó Rózsika kalapgyára

ahol a legmodernebb és izléses szalmakalapok készülnek. Eredeti bécsi modellekből újabb szalmitmány érkezett. Szalmaformáások 24 óra alatt végeztetnek. További szives pártfogásukat kéri tisztelettel

K. SZABÓ RÓZSIKA

Ciuj, Str. Reg. Ferdinand 14.

Brassó, Kapu-utca 40. Gyár: Kapu-utca 6. sz.

Eggenberger építési vállalat, Brasov,

Weisz Mihály-u. No 15.

Telefon 7-37.

Gyárkémény építés, gőzkazán be-falazás, gépek alapozása, mindenféle betonmunkák kivitele, kemencék, gyártelepek részére, saját szerkezetű szab. füstemésztők építése. Magas építés.

KÖZGAZDASÁG

Ötvenmilliárdos amerikai kölcsönről is tárgyal a kormány

Manoilescu pénzügyi államtitkár Rómába érkezett egy olasz kölcsön perfektálására

(Bucuresti Bukarest, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Manoilescu pénzügyi államtitkár ma Rómába érkezett. Az államtitkár kíséretében vannak annak az olasz konzorciumnak megbízottjai, amely a tárgyalásokat Bukarestben vezette. Manoilescu 10 napig marad külföldön és teljes felhatalmazást nyert a kölcsönösszerződés aláírására. Rómából Svájcba utazik a pénzügyi államtitkár, hogy Titulescuval találkozzék.

A „Dimineața” értesülése szerint rövidesen megkezdődnek egy amerikai dollárkölcsön tárgyalásai is, mely 50 milliárd lejre rugna. A kölcsön 60 százalékát anyagban szállítaná az amerikai konzorcium. A pénzcsoport bizonyos ellenőrizhető garanciákat kér, ennek dacára — a kormány egyik tagjának kijelentése szerint — a kölcsön megvalósulása majdnem bizonyosra vehető.

Felszabadították a román állampolgárok ausztriai letéteit. Bukarestből jelentik: A külügyminisztérium hivatalosan közli, hogy az Ausztriában levő magánértékek és letétek hazahozhatók. Amennyiben bármelyik hatóság részéről e kérdésekben nehézségeket támasztanak, forduljanak az érdekeltek a pénzügyminisztérium kebelében működő jóvátételi bizottsághoz.

Fokozódik a devizahiány. Tegnap közöltük, hogy a kolozsvári pénzügyintézetek devizőrjei küldöttségileg megjelentek Jonescu igazgatónál a Banca Nationala itteni vezetőjénél, aki arra kérte a küldöttséget, hogy a devizaforgalom korlátozásával felmerült paraszokat adják be memorandumban, hogy azok Bukarestbe továbbíthatók legyenek. A devizőrök a memorandumot ma vagy holnap átadják Jonescu igazgatónak és abban kérik fogják, hogy a Banca Nationala bocsásson megfelelő devizakészleteket a pénzügyintézetek számára, vagy pedig tegye lehetővé a devizák vásárlását, mert különben a kiutalt devizákat nem tudják az igény jogosultak részére megszerezni. A piacon ma továbbra is teljes volt az üzletlenség. A kereslet mindinkább fokozódik, de a devizahiány folytán a keresletet nem tudják kielégíteni a pénzügyintézetek.

Tovább esik a francia frank. A zürichi tőzsdén a francia frank ma 15'55-ös nyitás után 15'20 szantimmal zárult. Szombaton Páris még 16'02-vel jegyezték [Zürichben és így az újabb esés igen súlyos kihatással lehet a francia valutának a külföldi pénzpiacokon kialakuló árfolyamára.

Uj postabélyegekre hirdetnek pályázatot. Bukarestből jelentik: A postavezérgazgatóság nemrégén pályázatot hirdetett új postabélyeg-moделl elkészítésére. A pályázatban résztvevők terveiket június elsejéig tartoznak be nyújtani a posta vezérgazgatósághoz. A pályázat feltételei szerint az új postabélyeg modellek az uralkodó fényképét kell keretezni. A keretet éles világitással és árnyékolással kell kidolgozni, hogy az a kép reliefjét minél inkább kidomborítsa. Ezenkívül a Románia posta és a bélyeg értéke kell, hogy írva legyenek a bélyegeken. Azt a pályázatot, amely a feltételeknek leginkább fog megfelelni és amely átdolgozásra alkalmas lesz, ötvenezer lej prémiummal jutalmazták.

Áprilisi csődök és kényszeregyezségek Csehszlovákiában. Prágából jelentik: Az állami statisztikai hivatal jelentése szerint áprilisban az egész csehszlovák köztársaságban 42 csődöt jelentettek és pedig Csehországban volt 25, Morvaországban 9, Szlovénkóban 4, Ruszinszlovákban 4. Tizenegy esetben nem lehetett megállapítani az aktívát és passzívát. A többi esetekben az aktíva 8 millió, a passzíva pedig 14 millió korona volt. Ugyanebben a hónapban 226 kényszeregyezés volt, ezek közül Csehországban 121, Morvaországban és Szlovénkóban 55, Szlovénkóban 43, Ruszinszlovákban 7. Három esetben nem lehetett megállapítani az aktívát és passzívát. A többi esetekben az aktíva 43 millió 890 ezer korona volt, a passzíva pedig 67 millió 500 ezer korona.

Csütörtöki döntések a gazdasági rendszabályok érdekében. Bukarestből jelentik: Csütörtöki újabb minisztertanács lesz, amely ratifikálni fogja azokat a gazdasági rendszabályokat, amelyeket a legfőbb gazdasági tanács elhatározott.

Az importtarifa végleges rendezését sürgetik. Bukarestből jelentik: Tegnap délszóló Manoilescu pénzügyminiszteri államtitkár előtt a romániai importőrök és angrosszták egy küldöttsége jelent meg, amelynek vezetői memorandumban kérték a behozatali vámtarifák kérdésének végleges rendezését. A memorandumban rámutatnak arra, hogy miután a kormány átmeneti behozatali vámrendszer létesítését avatálta, csaknem az összes vámoknál hatalmas árumennyiségek halmozódnak fel, — legnagyobb részük szezoncikk, — amelyek elvámolására várnak. Miután eddig a kormány nem hozta nyilvánosságra pontosan az új vámtarifát, a kereskedők nem tudják áruikat kiváltani. Manoilescu államtitkár válaszában megígérte, hogy a kérdést a közeli napokban véglegesen rendezni fogja.

Enyhítik a csehszlovák beviteli megszorításokat. Közöltük, hogy a bevitel megnehezítése végett a román kormány intervenciós készül a csehszlovák kormánytól. Belgrádi jelentések szerint a csehszlovák kormány származási rendelete következtében egész sereg jugoszláviai lisztexportőr súlyos károkat szenvedett. Ezeknek a cégeknek nagymennyiségű áruja, amely Csehszlovákiába volt irányítva, Bécsben rekedt. Hogy a kereskedőket nagyobb veszteségektől megóvják, a jugoszláviai exportőrök központi szövetsége a belgrádi csehszlovák követséghez fordult intervencióért, hogy a kereskedelemügyi minisztérium kivételesen elégedjen meg a bécsi csehszlovák kereskedelmi kamara származási bizonyítványával. A csehszlovák kereskedelemügyi minisztérium a kérésnek eleget tett abban a formában, hogy május végéig felhatalmazta a belgrádi főkonzulátust, hogy származási bizonyítványokat állítson ki a jugoszláv lisztexportőrök számára. Ezzel egy

idejűleg olyan hírek terjedtek el, hogy a cseh kormány enyhíteni fogja a bevitel eddigi rendszerét.

TŐZSDE

Május 18-án

A lej Zürichben 187'50—192'50, Párisban 12'45, Budapestban 259, Bécsben 258'50 Prágában 12'85.

Kolozsvár. A mai zürichi utóban a fenti jegyzésekkel szemben 190'75 szantimmal jegyezték a lejt. A belföldi pénzpiacra ma sem fejlődött ki devizaforgalom. A hivatalos ártályamok a következők:

Bécs 37'30—37'30, Prága 7'90—7'90 Budapest 37'10—37'10, Páris 8'15—8'15, Zürich 51'00—51'00, Newyork 284'00—264'00, London 1283—1233, Milánó 9'90—9'90.

Zürich. Zárlat: Berlin 123'12, Amsterdam 208'20, Newyork 517'10, London 2516'00, Páris 1520, Milánó 1870'00, Prága 1531'50, Budapest 72'30, Belgrád 911'50, Bukarest 192'50—192'50, Varsó —, Bécs 73'00.

Bukarest. Devizák: Páris 8'15, Berlin 63'00, London 1283, Newyork 264'00, Milánó 9'90, Zürich 51'00, Bécs 37'30, Prága 7'90, Brüsszel — Budapest 37'10.

Bukarest. Valuták: Napoleon 1000, német márka 62'00, leva 1'90, török lira 125, font sterling 1280, francia frank 8'15, svájci frank 50'00, olasz lira 9'90, drachma 2'90, dinár 460, dollár 263'00, lengyel forint —, osztrák schilling 37'00, magyar korona 37'00, cseh korona 7'88, belga frank —, holland forint —.

Szerkesztői üzenetek

*

Sz. S. Roman. 1. Egre a kérdésre a kiadóhivatal válaszal. 2. A Tharaud-testvérek 1915-ben jártak Hunfalván és ottani tapasztalataik alapján írták meg „A kereszt árnyékában” című antiszemita tendenciájú regényüket. Ezt azóta azzal tették jóvá, hogy a palesztinai zsidóújépítéssel is írják egy regényt, amelyben elragadtatással emlékeznek meg az ősi föld meghódításáról. Az első könyvet magyar fordításban is megkaphatja az Uj Kelet könyvosztályánál.

K. Armin, Debrecen. A pápai kitüntetésben részesült gyulafehérvári zsidó ügyvéd: dr. Demény Henrik.

K. Aron, Szakállasdomb. Levelét továbbítottuk jeruzsálemi munkatársunkhoz, hogy nyomon kövessen a Tolnai Árpád-féle ügyben szereplő Klein Benjamin azonos-e az Őa fiával, aki orosz hadifogságból került állítólag Palesztinába.

W. Salamon, Negresti. 1. A fogtechnikusokról a napokban közöltük a közegészségügyi minisztérium köriratát, amelyben azonnali jelentkezésre szólítja fel azokat, akiknek okmányait a minisztériumban még csak májusban működő vizsgáztatóbizottság nem láttaozta. Tessék tehát összes okmányait sürgősen beiktatni a következő címre: Comisia de examinare, Ministerul Sănătății publice. 2. Bécsben és Berlinben kurzus hallgatása után vizsgával megszerzheti a diplomát, de azzal sem it, sem Palesztinában praxist nem folytathat. Palesztinában nem szerzhet diplomát, csak a beyruti egyetemen, ahol formális szigorlatokat és doktorátust kell tennie s az így kiadott diplomával Palesztinában is praktizálhat.

H. István, Brassó. Az egész terv olyan fantasztikus, amilyent még a legvadabb antiszemita sem tudna kitalálni. Naivításából arra kell következtetnünk, hogy Őa még nagyon kevés tavaszt látott.

D. S. A hagyatékról közelebbit a gyulafehérvári Stern-családtól tudhat meg.

Utiköltsége megtérül az árdifferencián, ha **kárpitos anyag** szükségleteit **Bacok Bernát Oradea-M. Piața Regina Maria 1 sz. alatt szerzi be.** Tele. on 9-55

Üvegcsiszolás!

Bator- és f. li tükrök 2—8 mm. vastagságban, minden méretben és kivitelben, u. m. sarkos, ovális baroz. Fin-tükrök 2 mm. vastag, eredeti táblákban és hígva. Autóüveg.

Tükörjavítás.

Üveg része foglalása művészi kivitelben. Tükrök és tükrö-üveg-raktár. Hírlított üveg.

„VENUS” üvegcsiszoló és tükrökgyár, Friedrich & Co. közkereseti társaság, Schneidergasse No 4 Sibiu.

Különs kiszolgálás Előnyös szállítás.

Izzad Ön? Vegyen Höfer 3. számú hintőport

Kellemes fedél
Lakodalmak,
Mértekelt ára

SZINH

A szin

Csokos asszonyok, a Csokos törökön este. (párett a szin Csokos asszony Színházban több eiker mellett kiut legfőbb szentimentalizmus idők hargulatát Irén, Neményi, játszik a veszt nidesz József d sora távoz. Na forduló kabaréj óókál.

Magyar

Szerda: Luxem repozitálás. (Hásznal. szám 396) Csütörtök: Csokos szór. Leng. Leóvegyvel baréval. Péntek: C.ókos sz. B. Sor Szombat 6 órák helyarátkha Szombat három (Napibérlet Vasárnap d. u. f mekei (Gy. kal. Soroz. Vasárnap d. u. helyárak. Vssárnap este h szony (Bé. Hétfő fél 6-kr. Léslzóval. szá n 404) Hétfő este három (Sorozatész Kedd: Csokos a

P

bor

A legjobb fém má

Hölgye

ID

nőikalap üzlet szalmavalepc árért. Átalak alati

Oluj, Gal



Kellmes fedett kerthelyiség. Havi abonemák. Lakodalmak, bankettek stb. megrendelhetők. Mérsékelt árak. — Malom u. (Str. Barit u) 14.

SZÍNHÁZ - MŰVESZET MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye

Csókos asszony. Szilágyi-Zerkovitz operettjének, a Csókos asszonynak bemutatója lesz est-történeten este. Rígóta nem volt ilyen népszerű operett a színház műsorán, mint amilyenek a Csókos asszony ígérkeztek. Budapest a Városi Színházban több, mint 50-szer jeltették óriási siker mellett és még most is műsorán van hatékony legelőbb háromszor. Csupa élet és vidámság, szentimentalizmus ez az operett és a dalok régi idők hangulatát fogják visszaváratni. Lengyel Irén, Neményi, László, Ihász, Forgács, Leővey játsszák a vezérszerepeit. Izó rendező és Stepanidesz József dirigálja. Egyelőre 12-szer van műsorra tűzve. Nagy meglepetés lesz a darabban előforduló kataréjelenet, a legkülönlegesebb attrakciókkal.

Magyar Színház heti műsora

Szerda: Luxemburg grófja (Operettreprez, új szereposztással, Karácsonyi Ii, Neményi, László, Ihászsal. Napi bérlet 125 sz. A. Sorozatszám 396)
Csütörtök: Csókos asszony (Operettújdonosság, először. Lengyel Irén, Neményi, László, Ihász, Leővegyel. A II. felvonásban attrakciós kataréval. Premierbérlet 60 sz. Sorozat 397).
Péntek: Csókos asszony (2. odaszor. Napibérlet 126 sz. B. Sorozat 398).
Szombat 6 órakor: Kaméliás hölgy (Igen olcsó helyárral. Poor Lilivel. Sorozat 399)
Szombat háromnegyed 9 kor: Csókos asszony (Napibérlet 127 sz. A. Sorozat 400).
Vasárnap d. u. fél 8-kor: Grant kapitány gyermekei (Gyermekelőadás, igen olcsó helyárral. Sorozat 401).
Vasárnap d. u. fél 6-kor: A cárnő (Leszállított helyárral. Poor Lilivel. Sorozat 402).
Vasárnap este háromnegyed 9 kor: Csókos asszony (Béletszűnés. Sorozat 403)
Hétfőn fél 6-kor: Három a kielány (Neményi és Lászlóval. Leszállított helyárral. Sorozatszám 404).
Hétfő este háromnegyed 9-kor: Csókos asszony (Sorozatszám 405).
Kedd: Csókos asszony (Sorozat 406).

Advertisement for Pierre borotva-pengét. Includes text: 'Kérjen mindentitt Pierre borotva-pengét. A legjobb fémkeverék, a legtekintetesebb gyártmány. Garantált minőség. 1800' and 'Hölgyeim! Vételkötelezettség nélkül nézzék meg IDEAL nőikalap tüzlet újdonosságait. Selyem, szalag és szalmakalapok még soha nem létezett olcsó árért. Átalakításokat és formálásokat 48 óra alatt készíttünk gyári árban. Cluj, Calea Regale Ferdinand 8.'

Olcso cipőárusítás!

Raktáron levő cipőinket üzletátalakítás miatt, minden elfogadható árban elárusítjuk. Mindenkinék saját érdeke ezen kedvező alkalmat kihasználni.

FRATII GONDA magazin de gheto, Calea Reg. Ferdinand 25. - Főpostával szemben.

Üzletátalakítás miatt

minden elfogadható árban eladók: antik bútorok, vitrinek, könyvszekrények stb. Márkás porcellánok, persa- és smyrna-szőnyegek. Rosenberg I. régiségkereskedésben Cluj, Str. Memorandului (Unio-u.) 25.

קאנקורו

דיא ארטה. געמינדע טעמעשוואר-אברוק שטאדט וובט איינען משמשדער און דיא מקוה בעוירמען קאנן עופות שוחט אונד מוהל ווירד בעפארצוט. געהאלט לויט אבער איינקאממען נור וונערע מענשען מיט קליינער פאמיליע מאגען אידרע צייטסעסן אבער אידרע ביסדערנע מאמענט קייט קבלות רעפערענצען ע"מ. אן דיא אדרעסע Friedmann Ferenc Timisoara Gyár. Uri-u. 27. איינווערען. רייזעשענען ווערען נור דעם בערופענען פער-טעמעשוואר. די לסדר במדבר תרפ"ו.

אפרים פריעדמאן ראש הקהל

ארטה. כשר PENSIO Szovátán.

Szovátán fűrdőn június 1-én, az István-szállóval szemben, a főúton épült villában szigorúan orth., a legényesebb igényeket is kielőgítő uri pensio nyílt. Jelentkezéseket elfogad, felvilágosításra szolgál.

Dr. Krausz Józsefné főrabbiné Dicioșanmartin.

Hirdessen az Uj Keletben

Zsidó ének és zeneművek.

20 % felár.

- Engel: 50 smiroth Pjladim (kíséret nélkü) 75
zongorakísérettel) I. füzet, 6 ének 97
Ebből egyes dalok: Moide anih, Elijahu haav, L'pol ra'am, Bad ssha l'moscehe, Likrath schabath. B'mozaj schabath — — — — — egyenkint 50
Engel: 5 Schirej am (5 népdal) — — — — — 150
Ebből egyes dalok: Ani hadal, Sochnia, Klip klap — — — — — a 39
Ahawath rajah, H-n hu — — — — — a 51
Engel: Jaldej-ssadeh (Feldkinder) 6 ének I. rész — — — — — 115
Ebből egyes dalok: Jaldej-ssadeh, Nigun, Ba, ba ch wer és Zis' im, Sch r th geschem — — — — — a 39
Engel Jaldej-ssadeh II. f. (5 dal) — — — — — 102
Ebből egyes dalok: G-madim; Stira Chadescha; Kol haorlogin; Parrar Kajitz — — — — — a 48
Engel: Hymnon lamschorer (Hymnus an den Dichter) — — — — — 58
Ssaminski: El jwne hagallil (Négyszólamu — Ani hadal (Ja, arm bin ich) (Négyszólamu) 48
Kapl n: Numah ferach (Zongorakísérettel) 48
Engel: Kinderlieder II. füzet — — — — — 150
Ebből egyes dalok: Hatapuach, Schewuth, Purim, Measch — a 48
Gladstein „Ruth, Boas“ (Zongora ének) 90
Engel: Jüdische Volkslieder IV. köt. — — — — — 180
Ebből egyes dalok: Inah Hatodi, Hadam Mischenolad, Sch ruach rach, Oj nechomele, Och ach B-jamanu — — — — — 48
Dalok Tschernichowski verskre:
Engel: Omrim jeschna Arez — — — — — 58
— Schoschanath Ploim — — — — — 58
— Wajhi Wajeschuru Melech — — — — — 78
Almann Ajeich (Zongora, hegedű, ének) 126
— Hachnisiui (Zongorakísérettel) 102

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában, utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett

Ápold lábad Podol-lal.

Advertisement for Emil Blaga tractors. Includes text: 'Hofherr—Schrantz—Clayton—Schuttleworth-féle cséplőgépek traktorok, mindenféle motorok, mezőgazdasági gépek raktáron Emil Blaga cégnél Cluj'. Features an image of a tractor and a plow. Text: 'A világhírű 10/20 és 15/30 HP International traktorok, Kivánatra árajánlással szolgál. Nagyon előnyös fizetési feltételek.'

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri: köz ésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állást keresőknek 300% kedvezmény. Apróhirdetéseik díjára először fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizelőnek 150 lej

Figyelem! Figyelem!

עֵתֶר מִמֶּנִּי

megnagyobbítva és újonnan átalakítva 100 személy részére megnyitottam. Lskodalmak és bankettek rendezését jutánvossu vállalom. **Özv. GROSZ ADOLFNE, Oradea,** Str. Nicolai Jorja (Zófia utca) 10. szám

Kreditkontroll — Pénzügy — Finanziwelt országos hitel tudósító és incassóiroda, Oradea-Mare, Str. Jókai 17. Telefon 9

Eladó Vitrin, zsidó pítész egytakaróasztal, szurasztal, ebédolámpa villanyra felszerelve, Bartha Mialós-u. 8. emelet.

Egy elegánsan butorozott szoba két intaligens zsidó fiatalemberek kiadó, — Viz-u. 8. [Óvár], Steiner. 1147

Eladó gyapjufésű ő, kitűnő állapotban, megtekinthető Salamon olajgyár, Gherla.

Eladó alig használt modern ebédlő, előszoba szekrény és olajfésűművek. Egyetem-u. 3., III. 3.

BONWALD Hat. Str. Vlahuța (völi helyal-u.) 3. Telefon 127



Üvegesítősoda és tükörgyár. Tüblőveg raktár és üvegesítősoda vállalat. Előadás tükör üvegesítésre 100%

Cur Selom parcellát óhajtok A jegyzőtől átvenni. Ajánlatot M. B. jellegére a kiadóba kérek. 1157

A Rapid távirati iroda kifutóit keres. Jelentkezni lehet délután str. Regina Maria (v. Dák Ferenc-u.) 35 szám alatt, a második emeleten.

„IDEAL”



borotváló por mely az ország területén **higienia** szempontból a legjobban elismert borotváló szer az arcot nem marja kellemes hatást hagy utána. — Övakođjunk az **Mindenütt kapható.** Csak az „IDEAL” Egyedüli készítője: felírása a valódi.

Keszling Iózzel fodrász Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30. Sighetul-Marmatiel egyedüri. **Glanzman** Adóil illatszertár Str. Bog Voda 40

Telefon: 2-28, 10-47

SZÉP NYOMTATVÁNY A LEGJOBB REKLÁM

Kadima-nyomda

Cluj, Strada Baron L. Pop No. 10

Készülnek Könyvek, füzetek, lapok, folyóiratok, zárszámadások és mindennemű bank és kereskedelmi nyomtatványok, díszes és művészies kivitelű levelepapírok, béli és esküvői meghívók, cégkártyák, névjegyek stb. Erdély legmodernebb betűanyaggal felszerelt nyomdája

Kérjen ajánlatot

Irodai gyakorlattal bíró árva leány alkalmazást keres. — Megkereséseket „1926” jellegére a kiadó továbbítja. 1143

Kiadó

két szoba konyha, két szobahelyiség, forgalmas helyen, külön telken lelépés nélkül. Cim a kiadóban. 1129

Kitűnő bivaly- és tehéntej a nyár folyamán is garantáltan friss reggeli fejés, Rudolf-ut 36.

Frissen főtt **tejt** házhoz szállítva is kapható, **csit** viszonteladásra jutányos napi áron, Elek, „Aurora” bodega, P. M. Viteazul (Széchenyi tér) 14. sz.

Házvezető, középkorú, mezőgazdaságba egy személynek, igénytelen főzés vállalásával keresett. Ajánlatok „Állandó otthon” jeli e alatt e lap kiadói-atalába küldendők. 1141

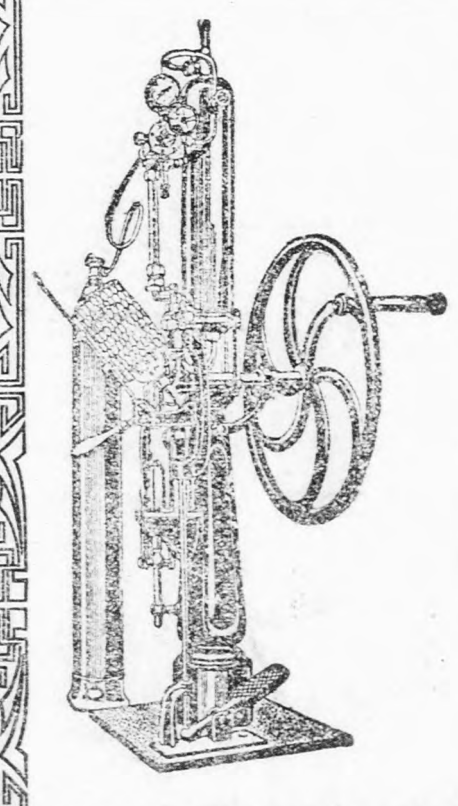
Sajtkészítők

figyelmébe. A legkitűnőbb sajt a **schweli** tejjel készült. Hatásos, nem romlandó készítmény. Egger & Co R.-T. vegyészeti gyár, Cluj

Elsőrendű fényképnyújtó vállalat, magas jutalék mellett, keres ügynekövet, Kalmár, fényképész, Timisoara, Józsefváros. 1119

Elsőrendű hölgyfodrász és manikűröző hölgyek felvételnek magas díjazással. — Doggeandorf, hölgyfodrász, Timisoara, Kossuth L. utca 12. 1118

Hirdessen az Uj Keletben!



Batiz—dr. Jeszenszky

Cluj, Calea Victoriei No 99.

szikvizgép-, sifonfej- és fémárugyár.

Telefon Interurbán 8-62. A közegészségügyi törvényeknek megfelelőleg gyárt: Sifonfejeket, szikvizgépeket bármily nagyságban, vízszűrő készülékeket, sörfajtókat, sörkímérő készülékeket, likőrelpárolókat, mindenféle a szikvizszármához szükséges kellékeket és alkatrészeket. **Barendez:** Szikviz, kristályvíz és likőrgyárakat, legkisebbtől a legnagyobb üzembírásra. **Raktáron tart:** Eredeti cseh-slovákiai szikvizet, oracharlis és kristályüvegeket. — Összes gummi alkatrészeket, angolon csöveket. — Használt szikvizgépek szakértői javítását vagy azok becsereítését vállalja. **Szereik** mindenkor **rendszeresre.** Üveghomok névedzés, nikelzés és fémcsiszolás. A kisenovi kiállítás aranyéremmel kitüntetve.



Schieb

Kereskedelmi és ipari vállalat Nagyszében, Bahngasse 15. — Telefon 469. Szállít olcsó áron és előnyös feltételek mellett cseplőgarnitúrákat, téglaágyi gépeket, malmokat, kötő és szövőgépeket, kenderfeldolgozó gépeket. **Műszaki szakület:** állandó raktár az összes fém- és fafeldolgozó szerszámokban, vízvezeték-, gőz- és sör-armoratúrák, tömítványok. Olajozó és kenő készülske, csavarárúk, kétrészes fa szikkerek, I-a gép-szját, csapágyfém stb.

Tavaszi újdonságok

megérkeztek

Neumann M. férfi- és fiuruha-áruhaza Cluj, Piața Unirii (Főter) 14

LUX-sör

ismét kapható. **Tordai Sörgyár R.-T.**

Barterestőség kiadvatal és nyom... Cluj-Kolozsvár, St. B... Pop (Brassai-utca) Telefon: Szerk. és kiadóhiva 977, 228 és 1047 Es. N. Sz. — — Egy szám ára pályam... és vidékén is le... Szabarszben — —

1926 május 21 P

Kolozsv

Ma délelőtt 11 óráig érkeznek Averescu Octavian belügyminiszter és szoros összefüggésben országgyűlési választás érthető, hogy itt pártpolitikai jellegű és közönségben állás sorra látogatja az maguk oldalára billenő. De tul minden aktuális választási aki ma Kolozsvárra nak vezére, hanem intézője is, akinek van letéve. Egy po a dolog természetén kívül kizárólag egyetlen nája, a kormányzás szennvedélyek fölé k így felelhet meg m tehát mi is elhozzuk nagy vendégei elé, nyira a pártvezérek minisztereinek szól, kintet nélkül egyará seljek az ország min

Igaz örömekre sz niszterelnöke és sz utazza be Erdélyt, hogy a választási p lett alkalmuk nyilik ennek az országreszn ságait. Bizonyára a meggyőződés azokról amelyek ugy gazdas Erdély földjén kiak nyára tapasztalták az kát végzett itt a libe dős szűkkeblű uralma zadokou keresztül a és a felekezeti türelm volt, a liberálisok u és az elvakult párt terévé változott. N vallásu kisebbségek é fölött ezt a nyomást mánok is, akik nem ták nap nap után, térbe egy önző polit tengése.

Mi, erdélyi zsidó nek a politikának n hiszen ezen éra alatt az antiszemizmus r alatt indult meg a l nája, amely komoly eltöltse nemcsak a z mánnak szivét. Am uralma után eltávoz zalma Averescu tábo élére, megkönnyebb abban a reményben és igazságos tábornoság ellen megindított fogja állítani a zava és felekezeti közőt ményeink eddig mé ismerjük, hogy a kó vették az uralom á nak és a választásos de viszont azt is m soha sem öltött olya propaganda, mint ez kor tehát országunk ügyminiszterét öröm város falai között, hívni figyelmüket, mas és nyugtalanító